

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

PROGRAMOS **KVALIFIKACIJOS** **KĖLIMAS** VERTINIMAS

Martynas Darškus

Tyrimo vadovė
Kristina Mažeikaitė

© Lietuvos kultūros taryba, 2022

Šios informacijos naudojimas galimas mokslu ir nekomerciniais tikslais, nurodant cituojamą šaltinį.

Leidinyje panaudotos Pijaus Ganusausko, Mindaugo Ceslikausko, Monikos Gaidytės, Gintarės Grigėnaitės, Maksim Goncharenok, Karolina Grabowska, Michael Burrows nuotraukos.

Dizaineris Kazimieras Dainovskis

Naugarduko g. 10, LT-01309 Vilnius

www.ltkt.lt

Autorių išreikštas požiūris nebūtinai sutampa su Lietuvos kultūros tarybos.

TURINYS

ĮVADAS	4
LIETUVOS KULTŪROS SRITIES DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS	5
KULTŪROS RĖMIMO FONDO LĖŠOMIS FINANSUOJAMOS PROGRAMOS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ VERTINIMAS	8
Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamos programos „Kvalifikacijos kėlimas“ finansavimo sąlygų 2016–2020 m. vertinimas.....	9
KRF lėšomis finansuojamai programai „Kvalifikacijos kėlimas“ finansuotų paraiškų 2016–2020 m. rezultatų vertinimas.....	15
Programos rezultatų vertinimas pagal pasiektus rodiklius. Kiekybinis vertinimas.....	17
Programos rezultatų vertinimas pagal projektų vykdytojų nurodytus rezultatus. Kokybinis vertinimas.....	18
IŠVADOS	21
REKOMENDACIJOS	23
NAUDOTA LITERATŪRA	27
PRIEDAI	28
1 priedas. Muziejų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo modelis (iš „Muziejų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelio sukūrimas“, 2017).....	29
2 priedas. Kultūros darbuotojų kvalifikacijos kėlimo modelis (iš „Rekomendacijos dėl kultūros darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų kompetencijų (gebėjimų) tobulinimo programos ir galimų įgyvendinimo modelių“, 2018).....	31
3 priedas. Bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo modelis (iš „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio sukūrimas“, 2017).....	32

IVADAS

NUO 2016 M. LIETUVOS KULTŪROS TARYBA (TOLIAU – LKT) ADMINISTRUOJA KULTŪROS RĖMIMO FONDO (TOLIAU – KRF) LĖŠOMIS FINANSUOJAMĄ PROGRAMĄ „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ (TOLIAU – PROGRAMA). NORINT GERIAU SUPRASTI PROGRAMOS POVEIKĮ KULTŪROS IR MENO SRITYJE VEIKIANČIOMS ORGANIZACIJOMS, ATLIEKAMA JA PASIEKTŲ REZULTATŲ ANALIZĖ.

Tyrimo objektas – Lietuvos kultūros tarybos poveikis kvalifikacijos kėlimo veiklas kultūros ir meno srityje vykdančioms įstaigoms.

Tyrimo tikslas – įvertinti programos „Kvalifikacijos kėlimas“ indėlį siekiant užtikrinti kultūros darbuotojų kvalifikacijos kėlimą bei pateikti rekomendacijas šią veiklą užtikrinančiam finansavimo modeliui ir jo stebėsenai.

Atliekant Programos vertinimą buvo iškeltos šios **užduotys**:

- ▶ atlikti literatūros analizę, nusakant kultūros ir meno srities darbuotojų kvalifikacijos kėlimo Lietuvoje situaciją;
- ▶ išanalizuoti programos „Kvalifikacijos kėlimas“ tikslus ir poveikį;
- ▶ suformuluoti rekomendacijas tolesniam programos „Kvalifikacijos kėlimas“ veiklų finansavimui ir įgyvendinimui.

Išsikeltus uždavinius atspindi ir tyrimo struktūra. Darbą sudaro dvi dalys – tiriamoji literatūros analizės dalis ir empirinė, paremta Programos analize. Pirmiausia atliekama tyrimų, kuriuose įvertintos Lietuvos kultūros organizacijų kvalifikacijos kėlimo praktikos ir pasiūlyti kvalifikacijos kėlimo modeliai, apžvalga. Įgyvendinus šį uždavinį, atliekamas Programos keliamų tikslų ir daromo poveikio vertinimas. Empirinėje dalyje naudojamos grafinė ir koreliacinė analizės, pagrindiniu duomenų šaltiniu laikoma LKT duomenų bazė.

Atlikus tyrimą, gauta tiek literatūros, tiek empirinės dalies pagrindinė išvada, kad kultūros darbuotojų kvalifikacijos kėlimo veiklos turi būti tęstinės, vykdomos pasitelkiant didžiausią įdirbį šioje srityje turinčias kultūros organizacijas.

Raktiniai žodžiai: kvalifikacijos kėlimas, programa „Kvalifikacijos kėlimas“, Lietuvos kultūros taryba, Kultūros rėmimo fondas.

LIETUVOS KULTŪROS SRITIES DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

LITERATŪROS APŽVALGA

2007 metais BĮ Lietuvos nacionalinis kultūros centras ir VšĮ „Plėtros konsultacijos“ atliko tyrimą „Kultūros ir meno srities darbuotojų žmogiškųjų išteklių bei jų sukuriama produkto plėtra regionuose“, kurio tikslas buvo įvertinti kultūros centrų veiklą Lietuvos regionuose ir pateikti rekomendacijas šiai veiklai tobulinti. Atliekant kultūros centrų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo Lietuvoje situacijos vertinimą pastebėta, kad:

1. kultūros ir švietimo kvalifikacijos tobulinimo įstaigų mokymosi visą gyvenimą programos nėra aiškiai susietos su Lietuvos švietimo įstaigose siūlomų studijų (mokslių) programomis;
2. kultūros ir švietimo kvalifikacijos tobulinimo įstaigos neteikia jungties tarp teorinių žinių ir praktinių jų taikymo principų;
3. kultūros ir švietimo kvalifikacijos tobulinimo įstaigos neteikia kultūros sektoriaus darbuotojų perkvalifikavimo paslaugų.

Tyrimo rezultatuose siūloma:

1. Taikyti neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas keliant kultūros darbuotojų kvalifikaciją;
2. 2007-2012 metais vykdomoje Regionų kultūros plėtros programoje numatyti kultūros specialistų kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos sukūrimą;
3. Pasitelkti Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšas ir jas skirti kultūros sektoriaus darbuotojų kvalifikacijos sistemos sukūrimo projektui, kurio vykdytojas būtų BĮ Lietuvos liaudies kultūros centras (dabartinis pavadinimas – BĮ Lietuvos nacionalinis kultūros centras).

2017 metais VšĮ Vilniaus verslo konsultacijų centras ir UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ atliko tyrimą „Muziejų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelio sukūrimas“, kurio tikslas buvo, remiantis šalies muziejų darbuotojų požiūriu į jų asmeninės profesinės kvalifikacijos tobulinimą ir poreikį tai daryti bei įvertinus muziejų lankytojų nuomonę apie šalies muziejų veiklą ir muziejų darbuotojų kvalifikacijos lygį, pasiūlyti muziejų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelį.

Situacijos vertinime identifikuota, kad Lietuvos muziejuose trūksta:

1. išsamios bei nuoseklios šalies muziejų plėtros strategijos, resursais aprūpintos jos realizavimo programos;
2. nustatytų pagrindinių bei strateginių muziejų darbuotojų kompetencijų grupių bei strateginių kompetencijų struktūros apibrėžimo;
3. sudarytų kompetencijų profilių svarbiausioms muziejų darbuotojų pareigybėms;
4. išsamios, vieningos kvalifikacijos kėlimo / kompetencijos ugdymo sistemos.

Taip pat pabrėžta, kad personalo specialistai kai kuriuose muziejuose dirba, tačiau šiuo metu jie dažniausiai atlieka tik techninius personalo apskaitos ir informavimo darbus. Šie darbuotojai neatlieka sisteminio žmogiškųjų išteklių valdymo funkcijų, tokių kaip:

1. darbuotojų kompetencijų analizė;
2. kompetencijos profilių sudarymas;
3. darbuotojų kompetencijos vertinimas;
4. kita sisteminė žmogiškųjų išteklių valdymo veikla.

Tyrimo daroma išvada, kad svarbiausią darbuotojų kvalifikacijos kėlimo organizatoriaus ir vertintojo vaidmenį paprastai atlieka muziejų vadovai. Šioje veikloje jie remiasi tik savo patirtimi, sveiku protu, kur kas rečiau – šiuolaikinės žmogiškųjų išteklių vadybos principais bei kompetencijomis.

Remiantis tyrimo išvadomis siūlyta:

1. apibrėžti muziejaus darbuotojo profesinį standartą;
2. steigti Kompetencijų ugdymo centrą muziejų srityje;
3. taikyti Tyrimu siūlomą muziejų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ugdymo modelį (1 priedas).

2017 metais BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka įgyvendino tyrimą „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio sukūrimas“. Šio tyrimo tikslas, kaip ir muziejų atveju, buvo, išanalizavus Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo prielaidas ir poreikius, įvertinus atliktų tyrimų rezultatus, pristatyti Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo modelį.

Situacijos vertinime identifikuota, kad bibliotekos Lietuvoje susiduria su šiomis kvalifikacijos kėlimo problemomis:

1. apskričių viešųjų bibliotekų specialistams yra keliami reikalavimai mokyti kitų bibliotekų darbuotojus, bet jie nėra ruošiami šiai funkcijai vykdyti;
2. apskričių viešųjų bibliotekų darbuotojų pareigybių aprašymuose formaliai suformuojamas mokomosios veiklos vykdymas, t. y. mokymo funkcija darbuotojams yra ganėtinai formali, nepakankamai susiformavusi ir internalizuota;
3. savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojai dažnai turi važinėti didelius atstumus ir kvestionuoja tokį mokymų organizavimo būdą kaip per brangų ir nepakankamai efektyvų;
4. nėra sisteminių sąlygų mokyti ne kultūros darbuotojus, dirbančius bibliotekose (pvz., IT specialistus, buhalterius, vadybininkus, teisininkus ir kitus);
5. universitetuose nebevykdomos bibliotekininkystės studijų programos, trūksta bent bazinių bibliotekininkystės žinių naujai priimtiems darbuotojams;
6. atsitiktinis kvalifikacijos tobulinimas nėra efektyviai susietas su motyvacija, karjeros galimybėmis. Darbuotojų motyvacinė sistema veikia prastai (ypač regionuose), nėra sukurta efektyvi apmokėjimo sistema;
7. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau – Kultūros ministerija) rekomenduojama bibliotekų darbuotojų atestacija vykdoma tik dalyje bibliotekų;
8. ši atestacija nesusieta su paskatinimu, kompetencijų plėtros planavimu, karjeros galimybėmis.

Remiantis tyrimo išvadomis siūlyta:

1. parengti bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programų bendrųjų reikalavimų aprašą;
2. parengti bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos aprašus;
3. įkurti kompetencijų centrą BĮ Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

2018 metais VŠĮ Gerovės ekonomikos institutas parengė Rekomendacijas dėl kultūros darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų kompetencijų (gebėjimų) tobulinimo programos ir galimų įgyvendinimo modelių. Rekomendacijų dokumente parengta sektoriaus apžvalga, pateiktas kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo modelis (2 priedas). Pagrindinės rekomendacijų išvados teigia, kad:

1. norint vykdyti nuoseklią kompetencijų tobulinimo politiką, svarbu ilguoju laikotarpiu nusistatyti bendrųjų kompetencijų prioritetus. Tuo tarpu turint ribotus resursus politiką formuojanti institucija galėtų nustatyti, kokios bendrosios kompetencijos yra prioritetinės kultūros laukui trumpuoju politiniu laikotarpiu, ir koncentruotis ties pagrindiniais prioritetais.
2. kultūros sektoriaus darbuotojai galėtų tobulinti kompetencijas tarpsektorinėse grupėse, nes tai paskatintų sričių bendradarbiavimą. Tarpsektorinis bendradarbiavimas skatina naujų paslaugų, naujų produktų atsiradimą ir inovacijų kūrimą.

Rekomendacijose atskirai pateiktas pasiūlymas ir dėl Programos finansavimo sąlygų nurodant, jog „tikslinga performuoti priemonę „Kvalifikacijos kėlimas“, kad pareiškėjomis galėtų būti kultūros lauko privačios įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos. Tuo atveju, jei Kultūros ministerija galėtų finansuoti pavaldžių įstaigų darbuotojų kompetencijų tobulinimą, nevyriausybinių sektoriaus kompetencijų tobulinimo finansavimą galėtų užtikrinti Lietuvos kultūros taryba.“

2019 metais LKT užsakytame dr. Giedrės Dzemydaitės tyrime „Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programos 2015–2017 metų etapo vertinimas“ buvo vertinama, kaip įgyvendinti Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programos 3 uždavinio „Užtikrinti efektyvų kultūros įstaigų valdymą, tobulinant kultūros srities teisinį reguliavimą ir finansavimo viešojo ir privataus sektorių lėšomis sąlygas“ 3.3 darbas „Organizuoti mokymus kultūros įstaigų ir organizacijų vadovams bei specialistams apie privataus sektoriaus lėšų pritraukimo galimybes“ ir 4 uždavinys „Sukurti veiksmingą kultūros specialistų tęstinio mokymo ir atestavimo sistemą“.

Vertinant 3 uždavinio 3.3 darbą atkreiptas dėmesys, kad nuo 2014 m. kvalifikacijos tobulinimo funkciją Kultūros ministerija perdavė LKT, tačiau apie sistemiską įstaigų vadovų ir specialistų mokymą lėšų pritraukimo iš privataus sektoriaus tema informacijos tyrimo vykdymo metu negauta. Vertinant 4 uždavinį nustatyta, kad 2013 metais parengta Kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo koncepcija, išanalizuoti šalies bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikiai ir analizės pagrindu sukurtas Lietuvos bibliotekinių kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelis (3 priedas), vykdyti viešųjų bibliotekų specialistų mokymai pagal sukurtas ir (ar) pritaikytas tęstinio mokymo programas.

Tyrimo rezultatuose siūloma:

1. parengti ir patvirtinti kultūros darbuotojų bendrųjų reikalavimų aprašą;
2. parengti ir patvirtinti kultūros darbuotojų kvalifikacijų aprašus (pateikiant kompetencijų aprašus).

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 metų balandžio 3 d. įsakymu Nr. ĮV-284 „Dėl kultūros sektoriaus darbuotojų 2020-2022 metų kvalifikacijos tobulinimo programos patvirtinimo“ buvo patvirtinta Kultūros sektoriaus darbuotojų 2020-2022 metų kvalifikacijos tobulinimo programa (toliau – Kvalifikacijos tobulinimo programa). Šios programos situacijos analizėje, 5 punkte, atkreipiamas dėmesys, kad Lietuvos kultūros tarybos finansavimo programa „Kvalifikacijos kėlimas“ neužtikrina sistemingo, kryptingo ir ilgalaikį poveikį turinčio kultūros sektoriaus darbuotojų kompetencijų ugdymo ir tobulinimo, darnaus ir strateginio kultūros sektoriaus vystymosi. 10 punkte nurodoma, kad Kvalifikacijos tobulinimo programa „orientuojama į viešojo sektoriaus kultūros įstaigas. NVO ir privačios organizacijos galės ir toliau pretenduoti į projektinį Lietuvos kultūros tarybos finansavimą darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, o sukūrus ir pradėjus visavertiškai funkcionuoti viešojo sektoriaus kvalifikacijos tobulinimo sistemai, bus integruotas ir projektinio finansavimo modelis su galimybėmis NVO bei privačiam sektoriui“. 60.1.2.

punkte teigiama, kad Kultūros darbuotojų kvalifikacijos kėlimo modelyje dalyvaujanti LKT „užtikrins galimybes NVO ir privačiam sektoriui, prisidės prie Programos tęstinumo, nuoseklaus ir kryptingo Programos įgyvendinimo“.

Kvalifikacijos tobulinimo programoje 56.2 punkte taip pat apibrėžtos nacionalinės įstaigos, turinčios teisinius įgaliojimus kvalifikacijos tobulinimo srityje:

1. archyvų srityje – BĮ Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba;
2. bibliotekų (apskričių viešosios bibliotekos, savivaldybių viešosios bibliotekos, mokyklų bibliotekos, mokslo ir studijų institucijų bibliotekos, valstybinės reikšmės ir specialiosios bibliotekos) – BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka;
3. kultūros centrų srityje – BĮ Lietuvos nacionalinis kultūros centras;
4. muziejų srityje – BĮ Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus;
5. teatro srityje – BĮ Nacionalinis Kauno dramos teatras (aktorių kompetencijų specializacija), BĮ Lietuvos nacionalinis dramos teatras (aptarnaujančio techninio personalo kompetencijų specializacija), BĮ Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras (klasikinio dainavimo ir šokio atlikėjų specializacija);
6. koncertinių įstaigų (muzikos) srityje – BĮ Lietuvos nacionalinė filharmonija;
7. kino srityje – BĮ Lietuvos kino centras;
8. kultūros paveldo srityje – BĮ Kultūros paveldo departamentas.

Kvalifikacijos tobulinimo programos 56.3 punkte atkreiptas dėmesys, kad šiuo metu tik BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka turi reikiamų pajėgumų visavertiškai ir savarankiškai įgyvendinti kompetencijų tobulinimo programą ir dalyvauti kaip visos bibliotekų srities kvalifikacijos tobulinimo kompetencijų centras.

Apibendrinant galima pasakyti, kad 2007–2019 metais atlikti tyrimai pateikė rekomendacijas dėl **kvalifikacijos kėlimo koncepcijos ir koncepcijos priemonės įgyvendinančių kompetencijų kėlimo centrų sukūrimo** bibliotekų, muziejų ir kultūros centrų srityse. 2020 m. priėmus Kvalifikacijos tobulinimo programą, iki 2022 metų planuojama galutinai įgyvendinti šias rekomendacijas. Atkreiptinas dėmesys, kad BĮ Lietuvos kino centras, finansuojantis kino srities kultūrinės plėtros projektus ir teikiantis stipendijas kino kūrėjams, šioje programoje yra įtraukta kaip kino srityje veikianti nacionalinė įstaiga, turinti teisinius įgaliojimus kelti kvalifikaciją šios srities darbuotojams. Lietuvos kultūros taryba atlieka analogiškas funkcijas kitose nei kinas srityse, tačiau jai teisinio pagrindo turėti kvalifikacijos kėlimo centro funkcijas nenumatyta. **2020–2022 metų laikotarpiu Lietuvos kultūros tarybai Kvalifikacijos tobulinimo programoje numatyta finansuoti NVO ir privataus sektoriaus kvalifikacijos kėlimo projektus.**

KULTŪROS RĖMIMO FONDO LĖŠOMIS FINANSUOJAMOS PROGRAMOS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS VERTINIMAS

KULTŪROS RĖMIMO FONDO LĖŠOMIS FINANSUOJAMOS PROGRAMOS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS FINANSAVIMO SĄLYGŲ 2016–2020 M. VERTINIMAS

Programa „Kvalifikacijos kėlimas“ įgyvendinama nuo 2016 m. Programos finansavimo sąlygose, pateikiamose Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu patvirtintose Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairėse (toliau – Gairės), nurodomi Programos tikslas, finansuojamos veiklos, vertinimo prioritetai ir kriterijai, kitos sąlygos ir veikloms įgyvendinti numatyta lėšų suma metams.

Visu Programos įgyvendinimo laikotarpiu (2016–2020 m.) programos **tikslas** išlieka nepakitęs: užtikrinti kultūros darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, siekiant didinti kultūros paslaugų ir produktų kokybę bei kultūros prieinamumą visuomenei.

Finansuojamų **veiklų, vertinimo prioritetų ir kriterijų turinys** visu nagrinėjamu laikotarpiu nekinta arba kinta nereikšmingai. Finansuojamos tokios **veiklos**, kuriose vyksta: 1) mokymasis darbo vietoje, atsakant į organizacijai kylančius iššūkius, bendradarbiaujant tarpusavyje ir su išores partneriais bei praktiškai išbandant inovatyvius jų sprendimo būdus, taip pat finansuojami 2) tikslingi kvalifikacijos tobulinimo projektai, pagrįsti konkrečios tikslinės grupės poreikiais ir orientuoti į realių problemų sprendimą. Didžiausio svorio vertinimo prioritetai (daugiau nei 20 ekspertinio vertinimo balų iš 100) skiriami projektams, kuriuose **sprendžiami realūs projekto dalyviams ir / ar jų organizacijoms kylantys iššūkiai**, susiję su paslaugų ir produktų kokybe bei kultūros prieinamumu visuomenei, projektui būdingas tikslingas, reflektyvus, interaktyvus, visus **įtraukiantis mokymosi procesas**, vykdoma veikla yra **tęstinė**, orientuota į **pamatuojamą poveikį tikslinei grupei** (poveikio lygmenys: individualus ir / ar organizacinis). Prioritetas taip pat teikiamas projektams, kuriuose mokymasis pagrįstas dalyvių **bendradarbiavimu ir partneryste** su išoriniais partneriais, o nuo 2018 m. ir projektams, kurių metu parengiama ir išplatinama suinteresuotoms grupėms (kurios nedalyvauja mokymuose) skirta speciali metodinė, mokymosi medžiaga.

Kriterijais vertinama, ar projektas **turi aiškius dalyvių atrankos kriterijus ir procedūras, užtikrinančias motyvuotą ir tikslingą dalyvavimą mokymosi procese, taip pat** vertinamas projekto sąmatos tikslingumas ir projekto vadyba. 2016–2017 metais buvo papildomai vertinama projekte numatyta projekto sėkmės istorijų sklaida bei rėmėjų įsipareigojimai, 2018–2020 metais šių vertinimo kriterijų buvo atsisakyta ir papildomai vertinama **tikslinių grupių ir geografinė aprėptis**.

Pagal Kvalifikacijos kėlimo programą, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija yra įvardijusi, kad pagrindinis LKT uždavinys yra finansuoti nevyriausybinių ir privataus sektorių kultūros darbuotojų kvalifikacijos kėlimą. Programos vykdymo laikotarpiu tokio tikslo keliami nebuvo, nevyriausybinių ir privatūs sektoriai turėjo tokias pačias galimybes dalyvauti Programoje kaip ir biudžetinis sektorius.

Vertinant Programos santykį su kitomis KRF lėšomis finansuojamomis programomis (pavyzdžiui „Tolygios kultūrinės raidos programos“ finansavimu), 2019 m. įtrauktos papildomos sąlygos, ribojančios regionuose (visoje Lietuvoje, išskyrus Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos m. sav.) registruotų juridinių vienetų projektų vykdytojų paraiškų teikimą į Programą bei reikšmingai sumažinta Programos veikloms įgyvendinti numatyta lėšų suma. 2020 metais, įvertinus Regioninių kultūros tarybų sudarytus Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo konkrečiame Lietuvos regione planus ir pastebint, kad ne visos Regioninės kultūros tarybos sudarė sąlygas regiono organizacijoms kelti kvalifikaciją, šios sąlygos nebebuvo taikomos ir skiriama lėšų suma padidinta.

Ryškiausi finansavimo sąlygų pokyčiai: **nuo 2018 m. prioretizuojamas metodinės medžiagos projekto veiklose nedalyvaujančiai auditorijai parengimas, vertinama tikslinių grupių ir geografinė aprėptis**.

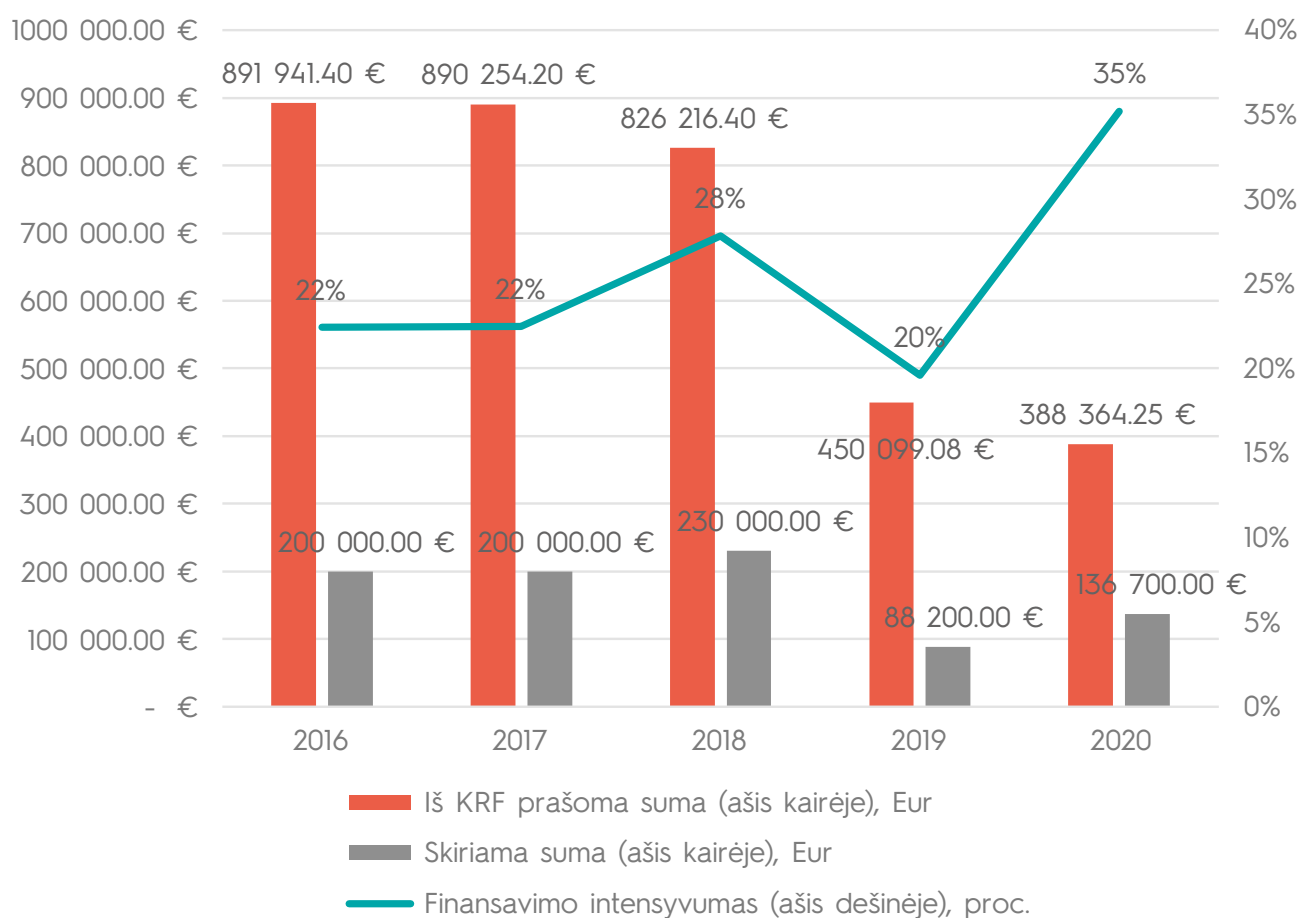
KULTŪROS RĖMIMO FONDO LĖŠOMIS FINANSUOJAMAI PROGRAMAI KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS 2016–2020 M. PATEIKTŲ IR FINANSUOTŲ PROJEKTINIŲ PARAIŠKŲ APŽVALGA

Šioje dalyje aptariami parametrai: finansavimo intensyvumas, pasiskirstymas pagal juridinį statusą ir savivaldybę. Finansavimo intensyvumas apskaičiuojamas kaip santykis tarp lėšų poreikio, nurodyto visiems

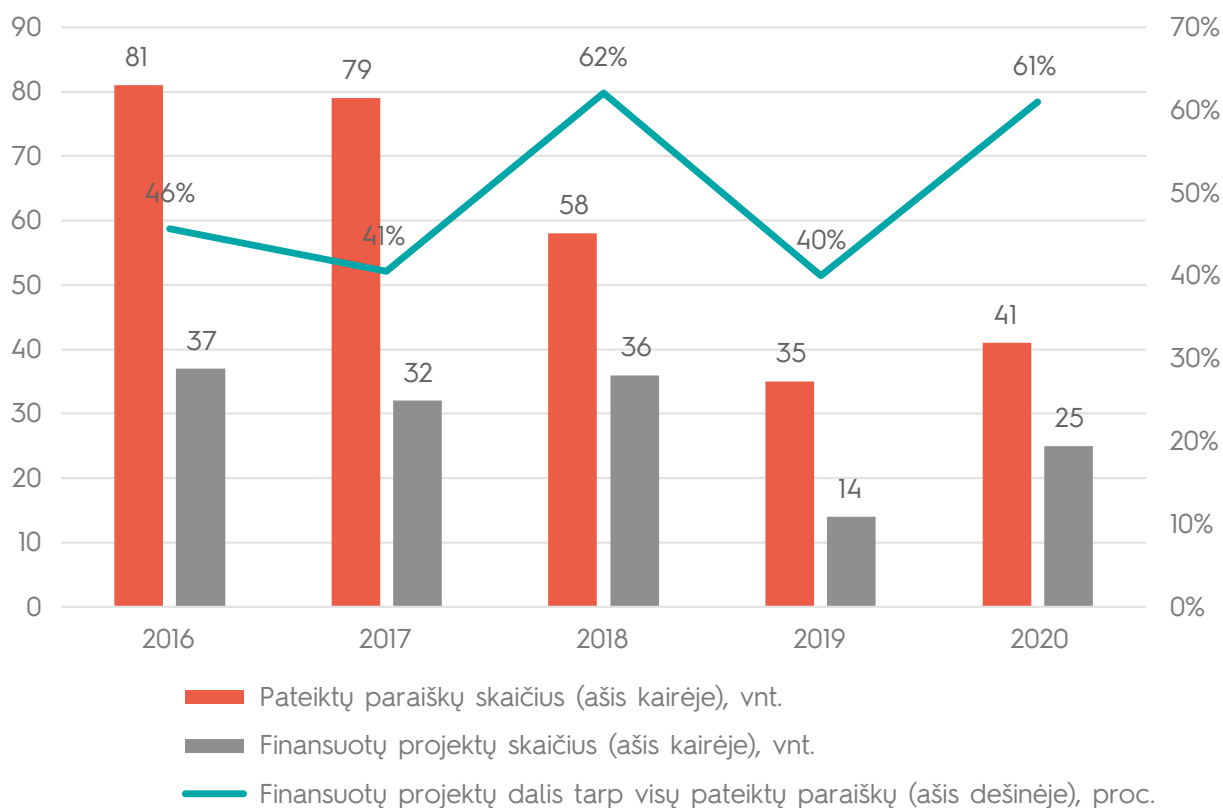
konkrečiais metais Programos konkursuose pateiktiems projektams, ir šiuose konkursuose finansuotiems projektams skirtos sumos.

Programoje 2016–2020 m. laikotarpiu vidutiniškai finansuojama apie 50 proc. pateiktų paraiškų 26 proc. intensyvu. Minimu laikotarpiu sulaukta 294 paraiškų, kuriose nurodytas 3 446,89 tūkst. Eur poreikis (1 pav.). Finansuotos 144 paraiškos, joms paskirstyta 854,9 tūkst. Eur (2 pav.).

1 pav. PROGRAMAI „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ ĮGYVENDINTI PATEIKTŲ PARAIŠKŲ FINANSINIO POREIKIO IR SKIRTO FINANSAVIMO DINAMIKA 2016–2020 M. (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

2 pav. PROGRAMAI „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ ĮGYVENDINTI PATEIKTŲ PARAIŠKŲ IR FINANSUOTŲ PROJEKTŲ KIEKIO DINAMIKA 2016–2020 M. (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

2016 ir 2017 metais Programos konkursuose buvo sulaukta panašaus susidomėjimo: pateikta atitinkamai 81 ir 79 paraiškos, kurių lėšų poreikis siekė apie 890 tūkst. Eur. Minimais metais finansuota apie 40 proc. pateiktų paraiškų, patenkinta 22 proc. lėšų poreikio. Nuo 2018 m. matomas lėšų poreikio ir teikiamų paraiškų mažėjimas – stabilizavimasis, o 15 proc. padidėjus Programai skirtai sumai, finansavimo intensyvumas padidėja iki 28 proc.

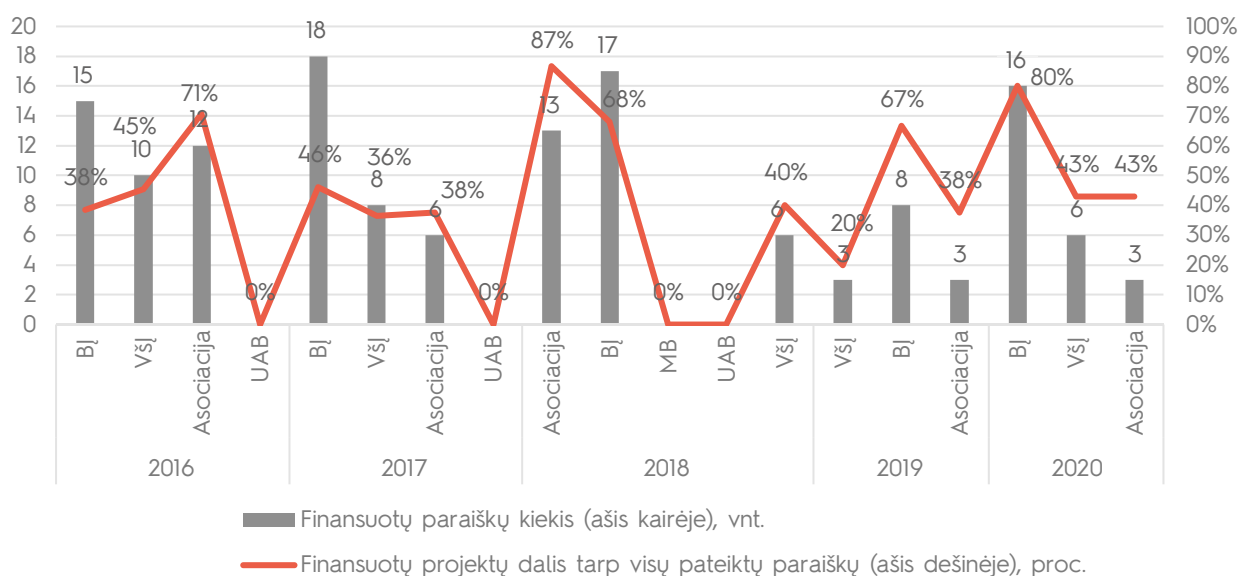
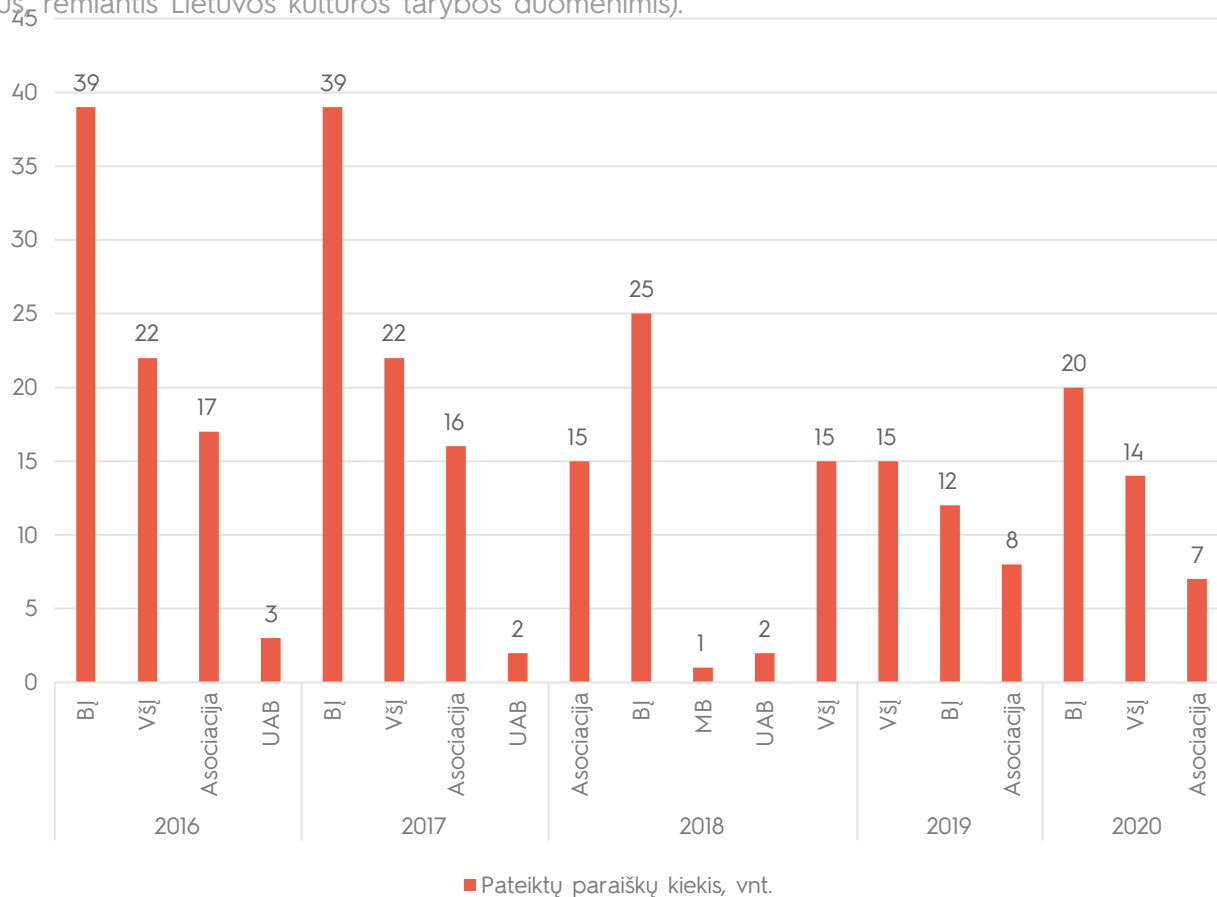
2019 metais, pristačius programą „Tolygi kultūrinė raida“, daugiau nei 60 proc. sumažinta Programai skiriama lėšų suma. Tai atlikta atsižvelgiant į sumažėjusį galimų pareiškėjų ratą – šiais metais regioninės organizacijos negalėjo teikti paraiškų. Stebimas beveik 40 proc. pateiktų paraiškų mažėjimas ir daugiau nei 60 proc. finansuotų projektų kiekio mažėjimas. Finansavimo intensyvumas taip pat menksta iki 20 proc.

2020 metais Programai skiriamų lėšų suma padidinta beveik 35 proc. Dėl šios priežasties buvo galima finansuoti daugiau nei 60 proc. visų pateiktų paraiškų ir pasiekti didžiausią – 35 proc. – finansavimo intensyvumą.

Vertinant Programos projektų vykdytojus pagal juridinį statusą matoma, kad buvo finansuotos tik biudžetinių, viešųjų įstaigų ir asociacijų paraiškos. Paraiškas taip pat pateikė uždarosios akcinės bendrovės ir viena mažoji bendrija, tačiau šiems projektams lėšų neskirta.

Programoje dominuoja biudžetinės įstaigos (3 pav.). Visu nagrinėjamu laikotarpiu jos pateikia daugiausiai paraiškų, atitinkamai joms skiriama ir didžiausia finansavimo suma – vidutiniškai daugiau nei 47 proc. visų programai skirtų lėšų per metus. Išimtis pagal pateiktų paraiškų skaičių būtų 2019 metai, kai, reikšmingai sumažinus Programai skiriamų lėšų sumą bei pradėjus veikti „Tolygios kultūrinės raidos“ programai, biudžetinių įstaigų pateiktų ir finansuotų paraiškų buvo mažiau nei VšĮ.

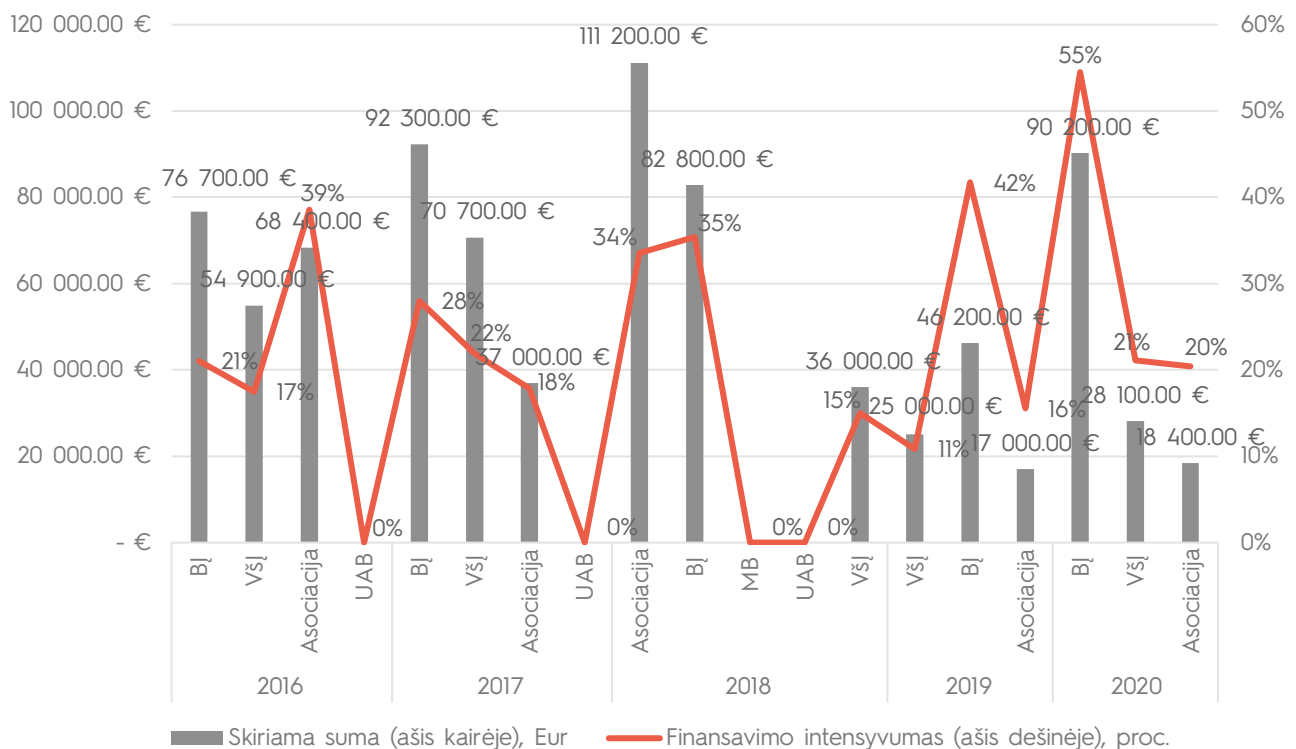
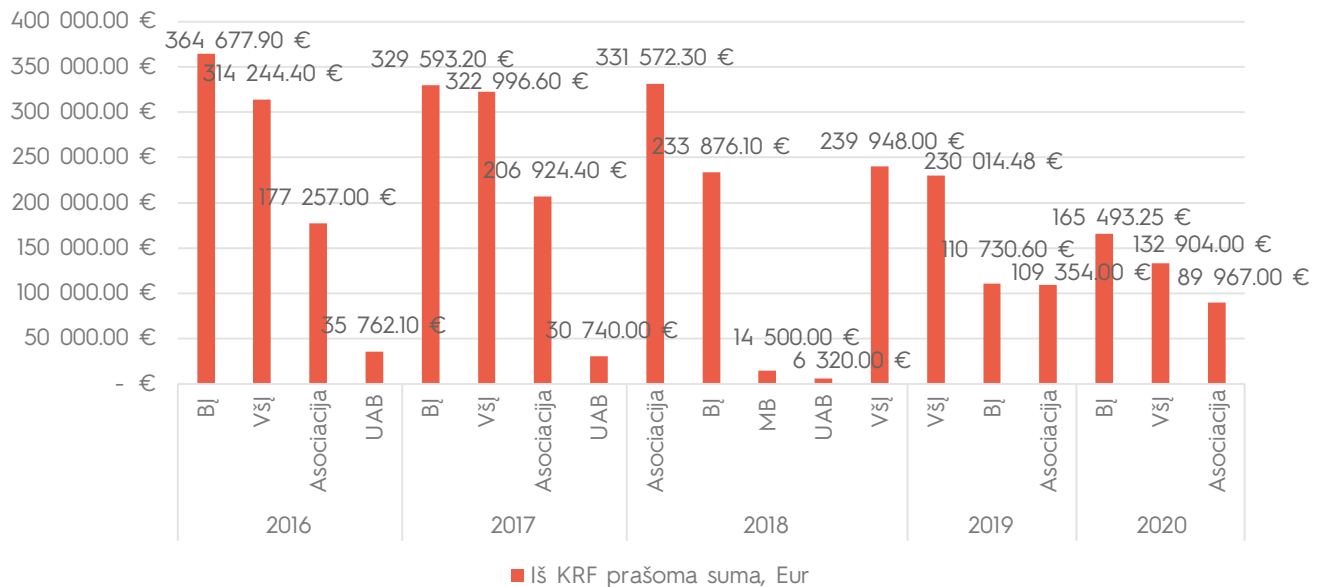
3 pav. PROGRAMAI „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ ĮGYVENDINTI PATEIKTŲ PARAIŠKŲ IR FINANSUOTŲ PROJEKTŲ KIEKIO DINAMIKA 2016–2020 M. PAGAL JURIDINĮ STATUSĄ (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

Jei vertintume finansavimo intensyvumą, taip pat dominuoja biudžetinės įstaigos, tai ryškiai matoma laikotarpiu nuo 2018 metų. Biudžetinių įstaigų tiek pateiktų ir finansuotų projektų santykis, tiek finansavimo intensyvumas nuo pat 2017 metų viršija Programos vidurkį (4 pav.). Vienintele išimtimi

gali būti laikoma asociacijų situacija 2016 ir 2018 metais. Šiais metais finansuota daugiau nei 70 proc. šių įstaigų pateiktų paraiškų didesniu nei 33 proc. intensyvumu, kuris yra 21 proc. didesnis už vidutinį Programos finansavimo intensyvumą (26 proc.).

4 pav. PROGRAMAI „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ ĮGYVENDINTI PATEIKTŲ PARAIŠKŲ FINANSINIO POREIKIO SKIRTO FINANSAVIMO DINAMIKA 2016–2020 M. PAGAL JURIDINĮ STATUSĄ (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

Apibendrinant 2016–2020 m. laikotarpį, vidutinis didžiausias finansavimo intensyvumas (vertinamas viso laikotarpio vidurkis) tenka biudžetinėms įstaigoms. Programoje finansuoti 74 šių įstaigų projektai, o tai sudaro 51,39 proc. visų finansuotų projektų. Biudžetinėms įstaigoms taip pat

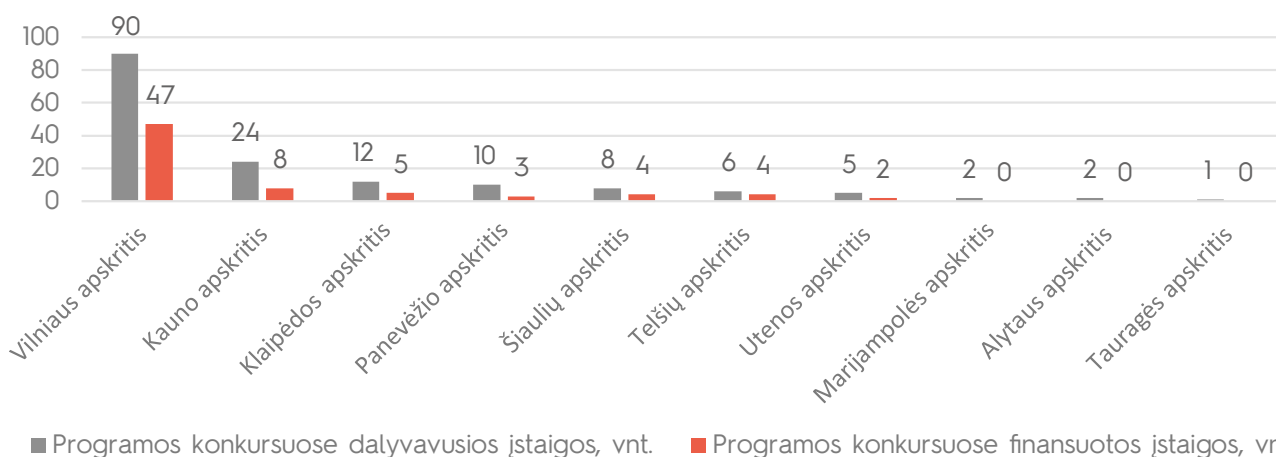
paskirta ir didžiausia pinigų suma (388,2 tūkst. Eur), tai sudaro 45,41 proc. visų programai skirtų lėšų. Asociacijos ir viešosios įstaigos finansuojamos smarkiai mažesniu intensyvumu (atitinkamai 29,48 ir 25,11 proc.).

Prieš vertinant geografinį projektų vykdytojų pasiskirstymą atkreiptinas dėmesys, kad 2019 metais Programos veiklos metu buvo pakoreguotos sąlygos dėl galimų pareiškėjų: regionuose (visoje Lietuvoje, išskyrus Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos m. sav.) registruotos kultūros įstaigos 2019 m. paraiškų į Programą teikti negalėjo.

Vertinant projektų vykdytojų pasiskirstymą pagal apskritis, matomas aiškus Vilniaus apskrities dominavimas. Programoje dalyvavo 13 kartų daugiau (144) projektų

vykdytojų iš penkių didžiausių apskričių (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio) nei iš likusių 5 apskričių. Finansuota taip pat beveik 11 kartų daugiau įstaigų iš penkių didžiausių apskričių (67), kartu jos atsakingos už 94 proc. visų pateiktų ir finansuotų paraiškų. Vilniaus apskrityje yra registruota 90 paraiškas pateikusių (56,25 proc. visų Programoje dalyvavusių) ir 47 finansuotų (64,39 proc. Programoje dalyvavusių) įstaigų (5 pav.).

5 pav. PROGRAMOS „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ KONKURSUOSE DALYVAVUSIŲ IR FINANSUOTŲ ĮSTAIGŲ DINAMIKA 2016–2020 M. PAGAL APSKRITIS (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

Vilniaus apskrityje registruotų projektų vykdytojų finansuotos 97 paraiškos (74 proc. visų paraiškų). Kauno apskrityje, esančioje antroje vietoje pagal Programai pateiktų paraiškų finansavimo kiekį, finansuota 9 kartus mažiau paraiškų – 11, Šiaulių ir Panevėžio po 6. Klaipėdos apskritis taip pat neišsiskiria – finansuota 16 paraiškų.

Projektų vykdytojai iš Alytaus, Marijampolės ir Tauragės teikė mažiausiai paraiškų, kurios nebuvo finansuotos. Menkai įsitraukė ir projektų vykdytojai iš Telšių bei Utenos apskričių – paraiškas pateikė vos 11 įstaigų iš šių apskričių, buvo finansuotos 6 įstaigos.

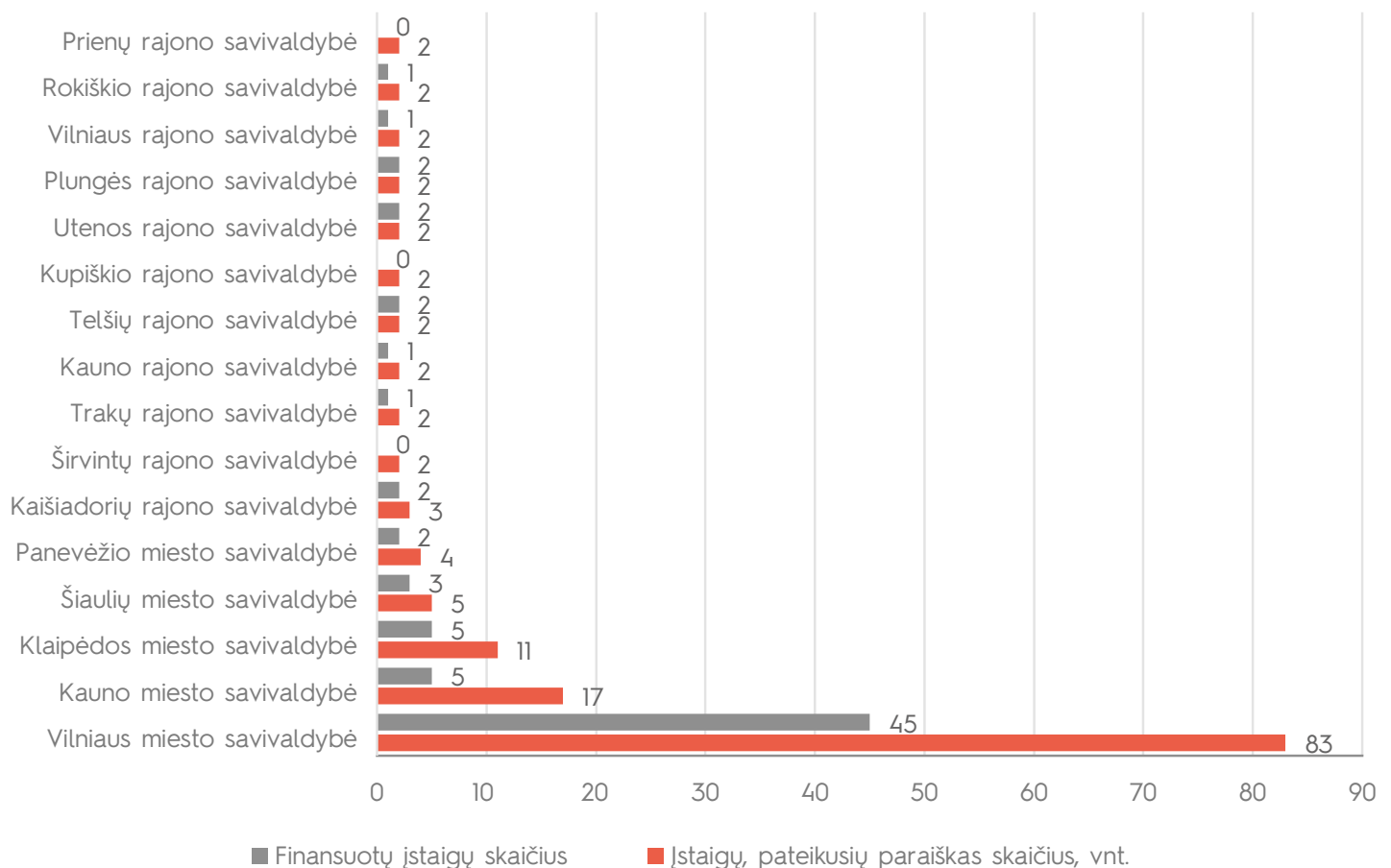
Apibendrinant galima sakyti, kad **Programos tikslus ir uždavinius labiausiai siekė įgyvendinti projektų vykdytojai iš didžiausių miestų – patiriantys mažiausius iššūkius spręsdami prieinamumo prie kultūros paslaugų problemas**. Remiantis socialinio klimato indeksu¹, vertinančiu socialinius ir ekonominius Lietuvos regionų parametrus, matoma, kad sudėtingiausioje socialinėje ir ekonominėje situacijoje paskutiniiais indeksu sudarymo metais buvo Alytaus, Marijampolės, Tauragės apskritys, todėl šiose apskrityse veikiantiems projektų vykdytojams būtų galima atkreipti papildomą dėmesį į savo darbuotojų

kvalifikaciją (ji turėtų būti pakankama, kad įstaiga galėtų pasiūlyti prieinamą aukštos kokybės kultūrinę paslaugą ir, net esant sunkesnei socialinei-ekonominei situacijai, surastų papildomų būdų ir motyvacijos tiek projektams įgyvendinti, tiek auditorijoms pritraukti). Taip pat, atkreipiant dėmesį į tyrimo „Gyventojų dalyvavimas kultūros ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis 2020 m.“ rezultatus, darytina išvada, jog Tauragės ir Utenos apskrityse gyventojai nėra linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose (atitinkamai 37 proc. ir 46 proc. gyventojų yra nurodę, kad dalyvautų jose). Utenos apskrityje gyventojų pasitenkinimas kultūros paslaugų kokybe taip pat fiksuojamas kaip vienas mažiausių šalyje (62 proc. gyventojų yra nurodę, kad yra patenkinti gaunamų paslaugų kokybe). Taigi, Utenos apskrities įstaigos taip pat turėtų kelti savo darbuotojų kvalifikaciją. Tyrime atskleidžiama, kad pagrindinės Lietuvos gyventojų nedalyvavimo kultūroje priežastys labiausiai priklauso nuo amžiaus (daugiausia kultūroje nedalyvauja 50–59 m. amžiaus grupė), lyties (vyrai mažiau dalyvauja kultūroje), išsilavinimo (aukštąjį išsilavinimą turintys gyventojai labiau dalyvauja kultūroje) ir meninės veiklos praktikavimo vaikystėje (tie, kurie vaikystėje užsiėmė menine veikla, aktyviau tai daro ir ateityje).

¹ Socialinio klimato indeksas sudarytas vadovaujantis Lietuvos kultūros tarybos 2019 m. lapkričio 4 d. nutarimu „Dėl kvotų apskritims nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. 4 LKT-8(1.3). Prieiga internetu <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/3568b4f200d511ea90d5d63c859a8aa7?jfwid=q8i88lp51>

Vertinant savivaldybes matomas panašus atotrūkis. 2016–2020 m. laikotarpiu finansuota 91 Vilniaus m. sav. projektų vykdytojų Programai pateikta paraiška, 15 – Klaipėdos m. sav. (6 kartus mažiau nei Vilniaus m. sav.), 8 – Kauno m. sav., po 5 Šiaulių ir Panevėžio m. sav. ir po kelias ar vieną paraišką kitose savivaldybėse. Be šių savivaldybių, būtų galima paminėti Utenos r., Vilniaus r., Telšių r., Trakų r., Kaišiadorių r., Plungės r. savivaldybes, kur projektų teikėjai 2016–2020 m. laikotarpiu yra gavę finansavimą bent du kartus (6 pav.).

6 pav. PROGRAMOS „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ KONKURSUOSE BENT SU DVIEM PROJEKTAIS DALYVAVUSIŲ IR FINANSUOTŲ ĮSTAIGŲ DINAMIKA 2016–2020 M. PAGAL SAVIVALDYBES (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

Programoje dalyvavo 120 projektų vykdytojų iš penkių didžiausių miestų savivaldybių – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio. Finansuota 60 šių savivaldybių įstaigų, kartu jos atsakingos už 124 (86,11 proc.) finansuotų paraiškų. Vilniaus m. sav. yra registruotos 83 paraišką pateikusios (51,88 proc. visų Programoje dalyvavusių) ir 45 finansuotos (61,64 proc. Programoje dalyvavusių) įstaigos.

Kitais tariant, kultūros įstaigų **įsitraukimas į Programą iš esmės vyko didžiųjų miestų savivaldybėse registruotų organizacijų pastangomis – daugiau nei 82 proc. visų pateiktų paraiškų ir daugiau nei 86 proc. visų finansuotų paraiškų yra iš šių penkių savivaldybių.**

Vertinant LKT administruojamų KRF programų, skirtų kultūros įstaigoms, visumą matyti, jog daugiau nei 68 proc. pateiktų paraiškų ir daugiau nei 68 proc. finansuotų paraiškų yra iš šių penkių savivaldybių.

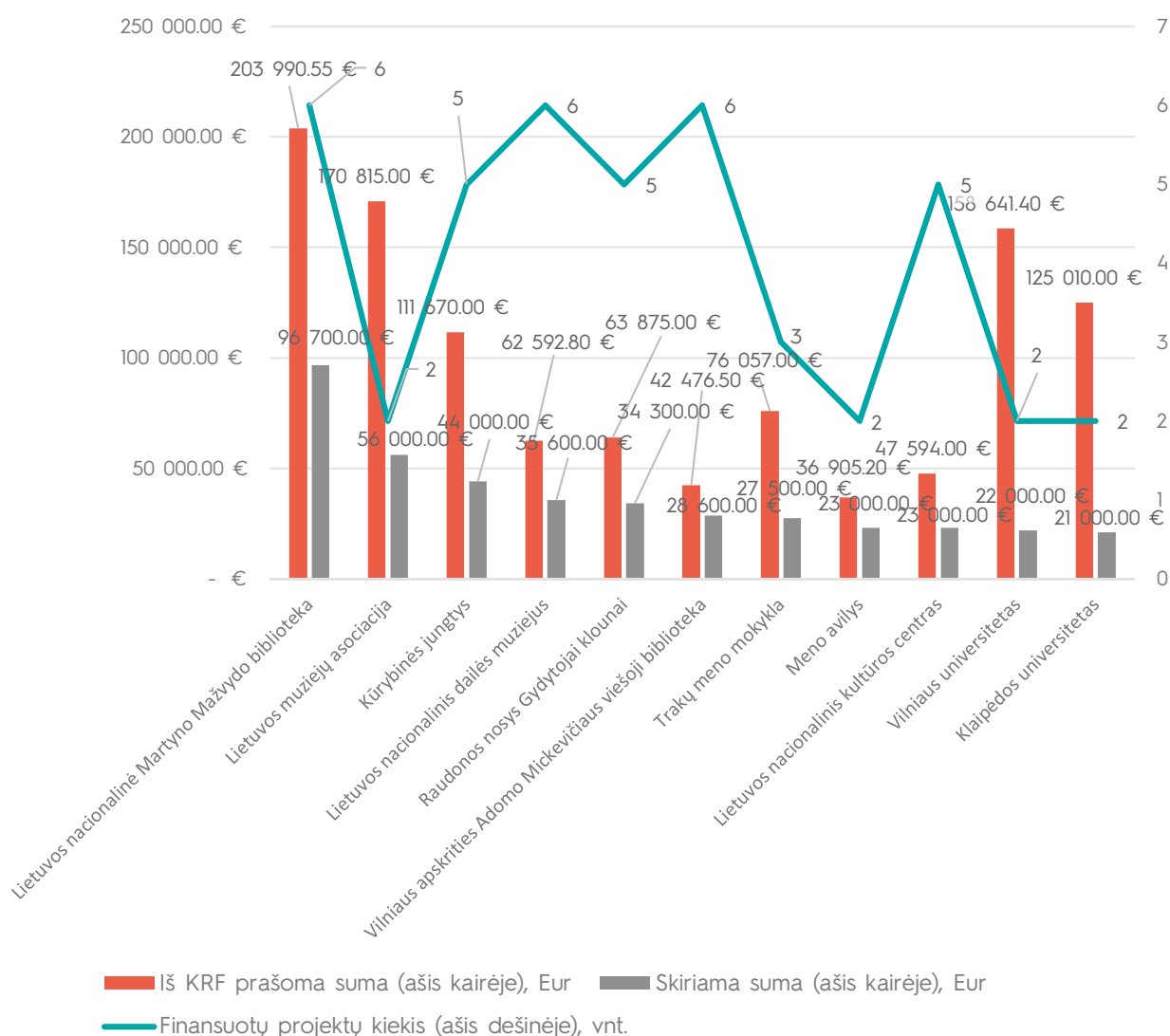
KRF LĖŠOMIS FINANSUOJAMAI PROGRAMAI KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS FINANSUOTŲ PARAIŠKŲ 2016–2020 M. REZULTATŲ VERTINIMAS

ŠIOJE DALYJE APTARIAMI PARAMETRAI: PROJEKTŲ VYKDYTOJAI, ĮGYVENDINTŲ VEIKLŲ FORMOS IR REZULTATŲ RODIKLIAI.

Projektų vykdytojai ir įgyvendinamų veiklų formos

Per 2016–2020 m. laikotarpį finansuoti 73 projektų vykdytojai. Paraiškas teikė 160. Didžiausią finansavimą (daugiau nei 20 tūkst. Eur per 5 metus) gavę Programos projektų vykdytojai yra BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos muziejų asociacija, VšĮ „Kūrybinės jungtys“, BĮ Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, VšĮ „Raudonos nosys Gydytojai klounai“, BĮ Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, BĮ Trakų meno mokykla „Meno avilys“, BĮ Lietuvos nacionalinis kultūros centras, VšĮ Vilniaus universitetas, VšĮ Klaipėdos universitetas. Apie 66 proc. (105 organizacijos) įstaigų Programos konkursuose dalyvavo vieną kartą, o apie 55 proc. (40 organizacijų) Programos finansavimą gavusių projektų vykdytojų finansavimą gavo vieną kartą.

7 pav. PROGRAMOS „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ KONKURSUOSE DALYVAVUSIOS IR DIDESNE NEI 20 TŪKST. EUR SUMA FINANSUOTOS ĮSTAIGOS (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

Vertinant Programos konkursuose dalyvavusių įstaigų dalyvavimą kitose LKT finansavimo priemonėse nustatyta, kad 28 projektų vykdytojai pateikė 40 projektų paraiškas, kurių veiklos vykdymo formose buvo žodis „kvalifikacija“. Daugiausiai projektų pateikta LKT finansavimo priemonių „Tolygi kultūrinė raida“, „Atminties institucijos (muziejai, bibliotekos, archyvai: tarptautinis ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas)“ programose (atitinkamai 6 ir 4, iš kurių buvo finansuoti atitinkamai 5 ir 4 projektai).

Tai sudaro įspūdį, kad Programoje dalyvaujančioms organizacijoms kvalifikacijos kėlimo veiklos yra atsitiktinės – arba reikalingos vykdant formalius įstaigos metinius planus (kvalifikacijos kėlimo funkcijos yra apibrėžtos nacionaliniu lygiu veikiančiose kultūros įstaigose), arba priklausančios nuo šių įstaigų užimtumo (vykdomos tuo atveju, jei nėra numatyta kitų, svarbesnių darbų).

2019 m. į Programą paraiškų negalėjo teikti regionų (visos Lietuvos, išskyrus Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m. sav.) projektų vykdytojai. Vertinant į Programą paraiškas teikusių projektų vykdytojų iš regionų finansavimą Tolygios kultūrinės raidos programoje 2019 metais atkreiptas dėmesys, kad Programoje finansavimą gavę 7 projektų vykdytojai iš regionų finansavimo kvalifikacijos kėlimo veikloms 2019 m. kreipėsi pagal Tolygios kultūrinės raidos programą. Šie projektų vykdytojai buvo finansuoti bendra apie 67 tūkst. Eur suma. Minimi projektų vykdytojai buvo iš Panevėžio m. sav., Šiaulių m. sav., Vilniaus r. sav., Plungės r. sav., Telšių r. sav., Trakų r. sav. – kitaip tariant, **atskyrus regionines organizacijas nuo Programos, šioms finansavimas kvalifikacijos kėlimo veikloms išliko.**

Taip pat Tolygios kultūrinės raidos programoje buvo finansuoti 6 projektų vykdytojai, kurie Programai paraiškas teikė, bet finansavimo negavo, jų kvalifikacijos kėlimo veikloms 2019 m. buvo skirta beveik 49 tūkst. Eur. Nors

Tolygios kultūrinės raidos programos tikslai skiriasi nuo programos „Kvalifikacijos kėlimas“ tikslų ir negalime tiksliai palyginti skirto finansavimo sumų, tačiau **tikėtina, kad panašių veiklų (kurioms paraiškos iki 2019 m. iš regionų buvo teikiamos į Programą) finansavimas regionuose 2019 m. suintensyvėjo.**

Tarp organizacijų, gavusių Programos finansavimą du ir daugiau kartų, yra ir asociacija „Kūrybinės jungtys“, asociacija „Meno avilys“ ir asociacija „Lietuvos architektų rūmai“. Asociacijos „Kūrybinės jungtys“ ir „Meno avilys“ nuo 2019 m. yra įtrauktos į strateginių kultūros organizacijų sąrašą. Jų veikloms finansuoti 2019–2021 m. skirta 500 tūkst. Eur, daugiau nei 83 tūkst. Eur per metus. Šios organizacijos ir jų finansavimas taip pat prisideda prie Programos tikslų įgyvendinimo per kitas finansavimo priemones. Asociacijos „Lietuvos architektų rūmai“ strateginė programa buvo finansuota vykdant pilotinę strateginių kultūros organizacijų finansavimo modelio programą 2018 metais, jos veikla buvo finansuota 80 tūkst. Eur.

Pandeminiu laikotarpiu Programos finansavimas buvo suspenduotas – kvalifikacijos kėlimo veikloms finansavimo 2021 metams pareiškėjai galėjo kreiptis į kitas LKT finansavimo priemones. Šia galimybe pasinaudojo 50 projektų vykdytojų, pateikusių 55 projektus, kurių veiklos vykdymo formose buvo nurodytas žodis „kvalifikacija“. Daugiausiai projektų paraiškų pateikta LKT programose „Kultūros ir kūrybinės industrijos: tinklaveika“ (7 paraiškos) ir „Lietuvos kultūros organizacijų dalyvavimas Europos Sąjungos programoje „Kūrybiška Europa 2014–2020“, paprogramėje „Kultūra“ (6 paraiškos).

PROGRAMOS REZULTATŲ VERTINIMAS PAGAL PASIEKTUS RODIKLIUS. KIEKYBINIS VERTINIMAS

Programa finansuotų projektų pasiekti rodikliai silpnai koreliuoja su projektams įgyvendinti skirta suma. Atliekant koreliacinę analizę buvo įtraukti Programos rezultatams pasiekti skirti rodikliai bei lėšų poreikio ir skirto finansavimo kintamieji.

Atlikus koreliacinę analizę, dominavo nereikšmingi koreliacijos koeficientai (<0,5), vienintelė stipresnė koreliacija pastebima tarp kvalifikaciją kėlusiu muziejų srities darbuotojų skaičiaus ir projektui skirtos finansavimo sumos (koreliacijos koeficientas 0,51).

8 pav. PROGRAMOS „KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS“ FINANSUOTŲ PROJEKTŲ KORELIACINĖ ANALIZĖ (sudaryta autoriaus, remiantis Lietuvos kultūros tarybos duomenimis).

	Visa reikalinga suma, Eur	Skirtas finansavimas, Eur	Jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius Lietuvoje	Jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius užsienyje	Bibliotekų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skč.	Muziejų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skč.	Kultūros centrų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skč.	Kiti darbuotojai, tobulinę kvalifikaciją, skč.	Užsienyje tobulinę kvalifikaciją darbuotojai, skč.
Visa reikalinga suma, Eur	1,00								
Skirtas finansavimas, Eur	0,90	1,00							
Jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius Lietuvoje	-0,08	-0,06	1,00						
Jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius užsienyje	0,00	0,03	0,09	1,00					
Bibliotekų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skč.	0,16	0,20	-0,07	-0,06	1,00				
Muziejų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skč.	0,61	0,51	-0,06	-0,05	-0,07	1,00			
Kultūros centrų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skč.	0,05	0,05	0,05	-0,06	-0,08	-0,06	1,00		
Kiti darbuotojai, tobulinę kvalifikaciją, skč.	-0,07	-0,06	0,39	-0,11	-0,16	-0,12	0,06	1,00	
Užsienyje tobulinę kvalifikaciją darbuotojai, skč.	-0,03	-0,01	-0,04	-0,03	-0,05	-0,04	-0,04	0,12	1,00

Vidutiniškai vienu projektu kvalifikacija buvo pakelta 87,4 kultūros srities darbuotojo, vieno darbuotojo kvalifikacijai kelti vidutiniškai išleidžiant 67,89 Eur.

Vertinant vidutinius vienu projektu kvalifikacijai kelti pritrauktų kultūros ir meno darbuotojų skaičių bei šių darbuotojų kvalifikacijai kelti išleidžiamą vidutinę sumą, matomi ryškūs skirtumai tarp kultūros ir meno sričių. Daugiausiai vienu projektu kvalifikacijos kėlimo veikloms pritraukia bibliotekos ir mėgėjų meno projektus vykdančios įstaigos (atitinkamai 149 ir 129 asmenis). Taip pat bibliotekos ir mėgėjų meno srityse veikiančios įstaigos vidutiniškai išleidžia mažiausiai vieno asmens kvalifikacijos kėlimui (atitinkamai 43,06 Eur ir 45,52 Eur). Teatro ir cirko srityse veikiančios įstaigos vienu projektu vidutiniškai pritraukia mažiausiai (atitinkamai 20,8 ir 25,8 asmens) ir šių asmenų kvalifikacijai kelti išleidžia daugiausiai (vidutiniškai 282,35 Eur ir 262,14 Eur).

Vertinant vidutinius vienu projektu kvalifikacijai kelti pritrauktų kultūros ir meno darbuotojų skaičius bei šių

darbuotojų kvalifikacijai kelti išleidžiamą vidutinę sumą, tarp biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų ir asociacijų taip pat pastebima ryškių skirtumų. Biudžetinės įstaigos vidutiniškai vienu projektu kvalifikaciją pakelia 110,8 asmens, kai viešosios įstaigos ir asociacijos beveik 40 proc. mažiau – atitinkamai 64,1 ir 61,4 asmens. Biudžetinės įstaigos vieno asmens kvalifikacijai kelti vidutiniškai išleidžia dvigubai mažiau (47,36 Eur) nei viešosios įstaigos ir asociacijos (atitinkamai 106,03 Eur ir 106,33 Eur). **Apibendrinant galima teigti, kad atliekant kiekybį projektais pasiektų rodiklių vertinimą pastebėta, jog Programos lėšomis finansuotų projektų finansavimo suma ir šių projektų pasiekti rodikliai koreliuoja silpnai.** Be to, Programoje dalyvavę **bibliotekų ir mėgėjų meno projektai** savo kvalifikacijos kėlimo projektuose **įtraukia daugiausiai** kultūros ir meno sričių darbuotojų, **teatro ir cirko projektai – mažiausiai. Į vieną projektą vidutiniškai daugiau kvalifikaciją keliančių asmenų pritraukia biudžetinės įstaigos** negu viešosios įstaigos ir asociacijos.

PROGRAMOS REZULTATŲ VERTINIMAS PAGAL PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ NURODYTUS REZULTATUS. KOKYBINIS VERTINIMAS

Projektų vykdytojai, įgyvendinę projektą, nurodo ne tik rezultatų rodiklius, kurių analizė pateikta skyriuje „Programos rezultatų vertinimas pagal pasiektus rodiklius. Kiekybinis vertinimas“, bet ir vykdyto projekto aprašymą, kokius tikslus ir uždavinius savo projektui kėlė, ar pavyko juos įgyvendinti ir kokius rezultatus ar projekto poveikį užfiksavo. Šioje dalyje vertinti tie projektų vykdytojai, kurie Programos finansavimą yra gavę bent du kartus (33 projektų vykdytojai iš 73 finansuotų projektų vykdytojų), išskiriant šių projektų vykdytojų pastovumą vykdant kvalifikacijos kėlimo veiklas. Analizėje išskirta 100 projektų (70 proc. visų finansuotų projektų), vertinti jų vykdytojų veiklų tipai (pagal projektų vykdytojų ataskaitose nurodytus duomenis).

Dažniausiai projektų vykdytojai (72 proc. analizuojamų projektų) siekia kelti kvalifikaciją konkrečioje srityje veikiantiems kultūros ir (ar) meno darbuotojams. Iš viso šių sričių yra 8-ios: architektūra, bibliotekos, cirkas, dailė, etninė kultūra, kinas, muziejai, muzika, šokis ir teatras. Daugiausiai nagrinėjamų projektų yra skirta bibliotekų srityje veikiančioms institucijoms (28 proc. visų nagrinėjamų projektų), nemažai muziejų ir muzikos srityse veikiantiems asmenims (po 15 proc. visų nagrinėjamų projektų).

Architektūros srityje 2017–2019 metais finansuota kasmetinė asociacijos „Lietuvos architektų rūmai“ organizuojama Lietuvos savivaldybių vyriausiųjų architektų konferencija, kuriai vidutiniškai skiriama apie trečdalį prašomos sumos. Šis projektas 2019 metais Programoje nebuvo finansuotas, nors surinko daugiau nei 60 ekspertinio vertinimo balų. 2021 metais jis daugiau nei 50 proc. didesne nei vidutiniškai suma buvo finansuotas LKT architektūros srities konkurse. Metinėje Lietuvos savivaldybių vyriausiųjų architektų konferencijoje dažniausiai dalyvauja ir pranešimus skaito Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovai, savivaldybių vyriausieji architektai, teisininkai ir asociacijos „Lietuvos architektų rūmai“ atstovai. Ši konferencija yra įtraukta į Architektų profesinės kvalifikacijos kėlimo programą, dalyvavimas joje yra sertifikuojamas.

Bibliotekų srityje visu nagrinėjamu laikotarpiu aktyviai veikia nacionalinė ir apskrities viešosios bibliotekos: BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, BĮ Kauno apskrities viešoji biblioteka, BĮ Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka, BĮ Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, BĮ Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka, BĮ Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka. Finansuoti institucijų projektai sudaro beveik 90 proc. visų nagrinėjamų bibliotekų projektų ir yra nukreipti į skaitmeninio raštingumo, darbo su skirtingus poreikius turinčiomis auditorijomis, vadybos ir bibliotekininkams priskirtų edukatoriaus funkcijų kompetencijų stiprinimą. BĮ Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka, BĮ Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, BĮ Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka vienus iš mokymų organizavo kaip tęstinius – jų pamečiui pateiktos projekcinio finansavimo paraiškos mažai skyrėsi. Kaip atkreiptas dėmesys tyrime „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio sukūrimas“, apskričių viešosios bibliotekos *de facto* atlieka savivaldybėms pavaldžių viešųjų bibliotekų kompetencijų kėlimo veiklas, o BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka“ Kompetencijų kėlimo programoje apibrėžta kaip turinti reikiamus pajėgumus visavertiškai ir savarankiškai įgyvendinti kompetencijų tobulinimo programą ir dalyvauti kaip visos bibliotekų srities kvalifikacijos tobulinimo kompetencijų centras.

Cirko srityje 2016–2020 m. laikotarpiu buvo finansuotas tęstinis kultūros įstaigos VŠĮ „Raudonos nosys Gydytojai klounai“ veiklas vykdančių menininkų kvalifikacijos kėlimas ir dalyvavimas tarptautinėje stovykloje. 2021 metais ši institucija paraiškos kompetencijoms kelti nepateikė.

Dailės srityje Lietuvos meno galerininkų asociacija 2018–2019 m. laikotarpiu vykdė tęstinį projektą, skirtą suteikti galerijų darbuotojams meno teisės, mokestinės aplinkos, meno kūrinių draudimo praktinių žinių. Organizacija šiuo projektu vykdė trimetę (2018–2020 m.) seminarų ciklo programą, apie jos rezultatus duomenų nėra.

Etninės kultūros, tautodailės ir mėgėjų meno srityse 2016–2017 metais finansuoti BĮ Lietuvos nacionalinio kultūros centro meistriškumo kėlimo ir etninės kultūros populiarinimo mokymai ir BĮ Panevėžio rajono švietimo centro gerosios kultūros įstaigų patirties pasidalijimo projektas Panevėžio krašto kultūros įstaigoms. 2016 ir 2018 metais finansuotas BĮ Telšių rajono savivaldybės kultūros centro tęstinis paskaitų apie etninę kultūrą ciklas „Tramtatulio akademija“, o 2018 ir 2019 metais buvo finansuoti du skirtingi Vilniaus dailiųjų amatų asociacijos projektai, vienas iš kurių skirtas senajai ir tradicinei

amatininkystei integruoti į švietimo sektorių, kitas vadybos kompetencijoms tradicinių amatų srityje stiprinti. Verta atkreipti dėmesį, kad 2016 metais buvo finansuoti net 4-i BĮ Lietuvos nacionalinio kultūros centro projektai, skirti tiek tradicinių šokių ansamblių meistriškumui tobulinti, tiek mėgėjų teatro vasaros stovyklai-akademijai. Vėlesniais metais ši įstaiga Programoje dalyvavo tik su dviem paraiškomis, jomis buvo siekiama tęsti šiuos projektus. Iš pateiktų paraiškų buvo finansuota viena (projektas „Dainų ir šokių ansamblių ir jų vadovų seminaras“). Kitose LKT finansavimo priemonėse ši įstaiga su projektais, skirtais vykdyti kvalifikacijos kėlimo veiklas, nedalyvavo.

BĮ Telšių rajono savivaldybės kultūros centras tęstiniam projektui „Tramtatulio akademija“ finansavimo sulaukė tiek „Kultūros edukacijos programoje“ 2015 metais, tiek ir programoje „Tolygi kultūrinė raida“ 2020 metais.

Vilniaus dailiųjų amatų asociacija 2018 metais Programoje finansuotą projektą taip pat teikė į programos „Ugdymas kultūra: kultūros edukacijos“ konkursą 2019 metais, tačiau jam finansavimas nebuvo skirtas.

Kino srityje 2016–2020 metais VŠĮ „Kino pavasaris“ Programos konkursuose dalyvavo su LEAN tradicijų diegimo savo organizacijoje projektais, jie buvo finansuoti 2016 ir 2018 metais. Taip pat, 2016–2017 metais VŠĮ „Meno avilys“ vykdė vadybinių kompetencijų stiprinimo projektą rengiant tarptautinius projektus.

Muziejų srityje visu programos veikimo laikotarpiu buvo finansuoti BĮ Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus ir BĮ Lietuvos jūrų muziejaus projektai. Tuo tarpu VŠĮ Vilniaus universitetas, Lietuvos muziejų asociacija ir VŠĮ „Kūrybinės jungtys“ nebuvo finansuoti pastoviai. Šios įstaigos vykdė arba muziejininkų bendrųjų kompetencijų stiprinimo veiklas (darbą su Lietuvos integralia muziejų informacine sistema, skaitmeninių vaizdų parengimą sklaidai, eksponatų fotografavimą), muziejaus veiklos administravimo funkcijų tobulinimo projektus (vertybių sklaidą, įvaizdžio kūrimą, strateginį valdymą, veiklos kokybės vertinimą), arba vykdė projektus, pritaikytus konkrečios institucijos poreikiams (orientuotus į psichologinį darbuotojų parengimą darbui su lankytojais, konfliktinių situacijų sprendimą, darbuotojų kolektyvo telkimą). Tarp vykdytų mokymų išskirtinas organizacijos „Kūrybinės jungtys“ eksperimentinis projektas „Atvirumo menas“, kurio metu kartu su muziejų darbuotojais spręstos dažniausios muziejuose kylančios problemos:

- ▶ menkai apibrėžtos muziejų lankytojų patiriamos naudos, silpnas auditorijos pažinimas,
- ▶ prastai identifikuoti muziejininkų asmeniniai ir įstaigos keliami tikslai.

Šio projekto pagrindu vykę kvalifikacijos kėlimo kursai buvo kartojami ir 2018 m., juose dalyvavo BĮ Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus darbuotojai.

Muzikos srityje daugiau nei vieną kartą buvo finansuota BĮ Trakų meno mokykla, BĮ Panevėžio rajono švietimo centras, VšĮ „Muzikos sala“, VšĮ Lietuvos chorų sąjunga, VšĮ „Monokey“ ir BĮ Lietuvių liaudies instrumentinės muzikos draugija „Kanklės“. Daugumos šių organizacijų projektai buvo skirti kelti profesiniam meistriškumui (solinio ir ansamblinio muzikavimo seminarai, chorų vadovavimo mokymai, koncertmeisterių konferencijos, pučiamaisiais ir mušamaisiais instrumentais grojančių muzikantų konferencijos), tačiau dažnu atveju greta kvalifikacijos kėlimo veiklų buvo vykdoma ir koncertinė ir (arba) konkursinė programa, taigi projektų metu buvo vykdoma ir muzikos kūrinių sklaida. 2016–2017 metais šiuolaikinės muzikos meistriškumo seminarus, kuriuose buvo pristatomi ir muzikos vadybos principai, vykdė VšĮ „Monokey“. Ši įstaiga panašų projektą, skirtą jauniems muzikos kūrėjams, vykdė taip pat gavusi lėšų kultūros edukacijos programos rėmuose.

Šokio srityje 2018–2020 m. finansuotas VšĮ Šeiko šokio teatro strateginio plano kūrimas ir šios įstaigos administracijai skirti šokio vadybos mokymai, taip pat šokių seminarai su užsienio šalių choreografais. VšĮ Šeiko šokio teatras 2021 metais šokio filmui sukurti ir tarptautinėms kūrybinėms šokio dirbtuvėms finansavimą taip pat yra gavęs šokio srities konkurse.

Teatro srityje tarp nagrinėjamų projektų 2016–2017 metais buvo finansuoti BĮ Valstybinio Vilniaus mažojo teatro aktorių meistriškumo kėlimo kursai, kuriuose tobulinta scenos kalba ir scenos judesys. Taip pat 2017 ir 2019 metais finansuotas VšĮ „Menų agentūra Artscape“ tęstinis projektas „Taikomojo teatro akademija“, skirtas teatro srityje veikiantiems menininkams pristatyti darbo su socialiai pažeidžiamomis grupėmis specifikai. Verta pabrėžti, kad „Taikomojo teatro“ projektas 2018 metais nebuvo finansuotas LKT programoje „Menas žmogaus gerovei“, o 2020 metais lygiai taip pat VšĮ „Menų agentūra Artscape“ negavo finansavimo projektams:

„Taikomojo teatro akademija NAMAI“, pritaikytam vaikams ir jaunimui, programoje „Ugdymas kultūra: vaikų ir jaunimo edukacija“;

„BATS – Baltijos taikomojo teatro mokykla“, programoje „Kvalifikacijos kėlimas“.

Keturios nepaminėtos įstaigos vykdė projektus, kuriuose buvo įgyvendinamos vadybinių kompetencijų stiprinimo ir (arba) kūrybiškumo ugdymo veiklos. VšĮ Ateities visuomenės institutas 2017 ir 2020 metais vykdė inovatyvių kultūros produktų ir paslaugų kūrybos mokymus, šis projektas nubuvo finansuotas Programoje 2019 metais. BĮ Klaipėdos universitetas 2016 ir 2018 metais vykdė tęstinį projektą, kurio metu buvo keliamos vadybinės kompetencijos kultūros centrams ir mėgėjų meno kolektyvams. Ši įstaiga paraiškas finansavimui iš Programai skirtų lėšų taip pat teikė 2017 ir 2019 metais, tačiau nesėkmingai. VšĮ „Kūrybinės jungtys“ 2016–2018 metais vykdė 4 projektus, kuriais buvo ugdomas meno kūrėjų kūrybiškumas ir vadybinės kompetencijos. VšĮ „Meno ir mokslo laboratorija“ 2016–2018 metais vykdė išvykas į užsienio šalių mokslo ir meno populiarinimo įstaigas.

Atlikus projektų, kuriuos vykdančios įstaigos finansavimą Programoje yra gavusios bent du kartus, apžvalgą atkreipiamas dėmesys, kad apie **daugiau nei trečdalis nagrinėjamų projektų (38 projektai) yra vykdomi kompetencijų centrų**: nacionalinių įstaigų (BĮ Lietuvos nacionalinis kultūros centras, BĮ Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, BĮ Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka) arba apskrities viešųjų bibliotekų (BĮ Kauno apskrities viešoji biblioteka, BĮ Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, BĮ Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, BĮ Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka, BĮ Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka).

Taip pat Programoje aktyviai veikė Lietuvos meno galerininkų asociacija, Vilniaus dailių amatų asociacija ir Lietuvos muziejų asociacija, vienijančios kultūros ar meno įstaigas, vertinančios atstovaujamo įstaigų veiklą ir siekiančios veiklos profesionalumo. **Asociacijų vykdomos kompetencijų kėlimo veiklos yra svarbios dailės, tautodailės ir muziejų sektoriuose (tokio tipo yra 6 nagrinėjami projektai).**

Dar **15 projektų yra tęstiniai** – jų svarbą pripažino Programai pateiktas paraiškas vertinantys ekspertai, skyrę finansavimą kasmet, kai kuriais atvejais net 5 metus iš eilės (VšĮ „Raudonos nosys Gydytojai klounai“ projektui „Gydytojų klounų kvalifikacijos kėlimo programa“).

Apibendrinant galima teigti, kad **daugiau nei puse nagrinėtų projektų (59 iš 100) ir daugiau nei 40 proc. visų Programoje finansuotų projektų (59 iš 144) yra vykdomos įstaigų reguliarios veiklos** arba šiais projektais vykdomas kompetencijų kėlimas yra viena iš tiesioginių jų funkcijų, arba projektus vykdančios įstaigos yra finansuojamos pastoviai.

Š VA DOS

Kvalifikacijos tobulinimo kultūros sektoriaus darbuotojams Lietuvoje problematika plačiai nagrinėta kultūros centrų, bibliotekų ir muziejų srityse. Šių tyrimų pagrindu 2020 m. priimta Kultūros sektoriaus darbuotojų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo programa, kurios rezultatai įgyvendins kvalifikacijos tobulinimo tinklo, teikiančio aukštos kokybės poreikius atitinkančias paslaugas, sukūrimą.

Lietuvos kultūros taryba, programą „Kvalifikacijos kėlimas“ 2016–2020 metais vykdė nuosekliai, reikšmingai nekeisdama finansavimo sąlygų ir finansavimo prioritetų.

Programos finansavimas kito atsižvelgiant į 2019 m. Lietuvos kultūros tarybos sukurtą „Tolygios kultūrinės raidos“ programą. Programai „Kvalifikacijos kėlimas“ skirta metinė lėšų suma sumažinta atsižvelgiant į naujai pristatytas regioninių kultūros organizacijų galimybes gauti finansavimą programoje „Tolygios kultūrinės raidos“. Šis pokytis 2020 metais leido finansuoti daugiau nei 60 proc. visų pateiktų paraiškų ir skirti 35 proc. projektų prašomų lėšų.

Programoje daugiausiai finansuota biudžetinių įstaigų projektų (74 vnt.), tai sudaro 51,39 proc. visų finansuotų projektų. Biudžetinėms įstaigoms taip pat skirta ir didžiausia pinigų suma (388,2 tūkst. Eur), tai sudaro 45,41 proc. visų programai skirtų lėšų.

Programoje daugiausiai finansuoti projektų vykdytojai iš penkių didžiausių miestų savivaldybių: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio miestų savivaldybių (124 projektai, tai sudaro 86,11 proc. visų finansuotų projektų). Matomas didelis atotrūkis tarp Vilniaus miesto savivaldybės ir kitų savivaldybių – stebimu laikotarpiu finansuotas 91 šioje savivaldybėje registruotas įstaigos projektas (63,19 proc. visų finansuotų projektų).

Projektų vykdytojams iš apskričių, kuriose nėra penkių didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio), reikėtų teikti papildomą dėmesį, nes, remiantis Socialinio klimato indeksu ir tyrimo „Gyventojų dalyvavimas kultūros srityje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis 2020 m.“ rezultatais, šiose apskrityse polinkis dalyvauti kultūroje yra mažesnis.

Programa finansuotų projektų pasiekti rodikliai silpnai koreliuoja su projektams įgyvendinti skirta suma. Vienintelė stipresnė koreliacija pastebima tarp kvalifikaciją kėlusiu muziejų srities darbuotojų skaičiaus ir projektui skirtos finansavimo sumos (koreliacijos koeficientas 0,51).

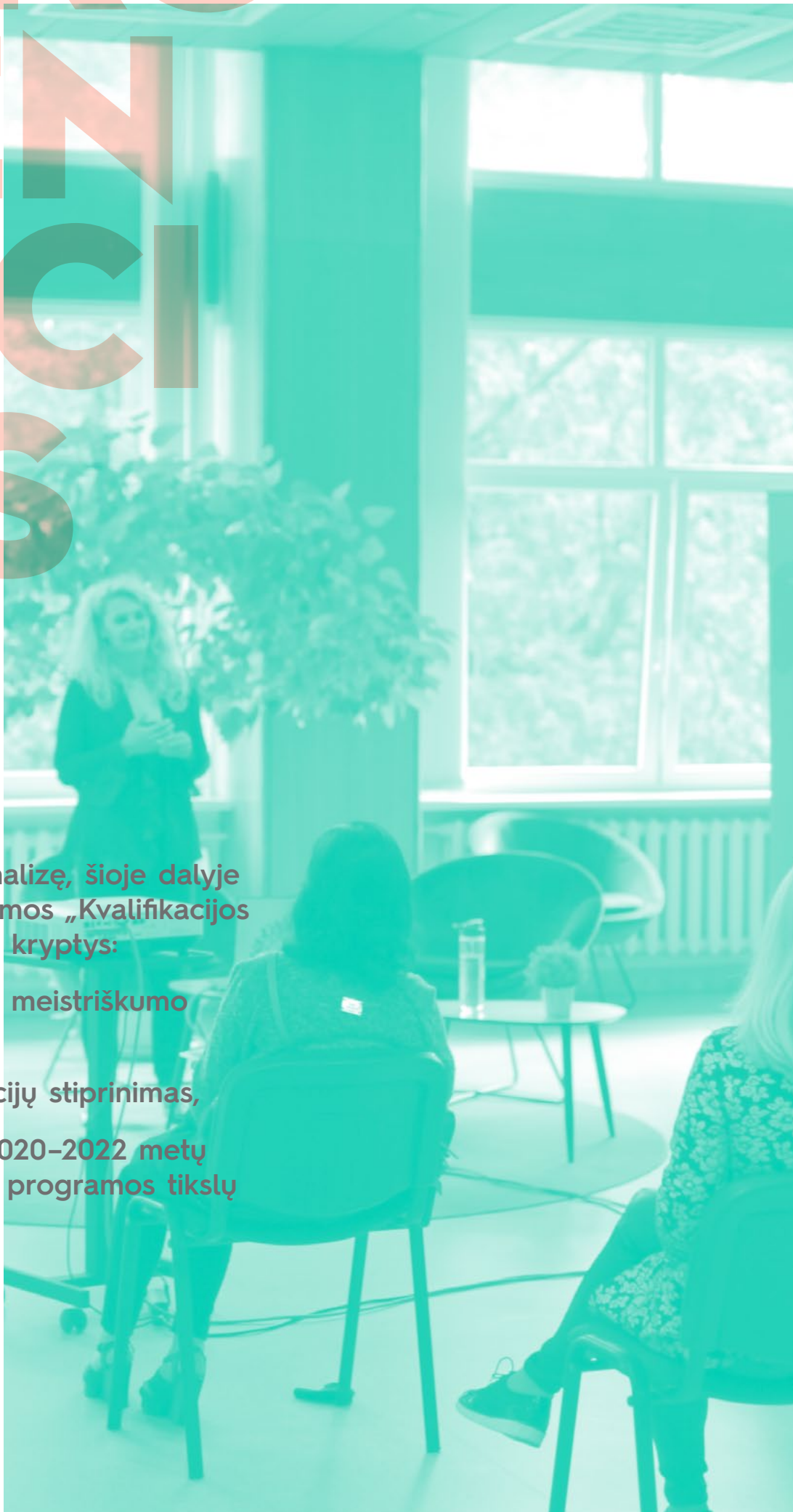
45 proc. organizacijų Programos finansavimą gavo du ir daugiau kartų. Dauguma šių organizacijų veikia architektūros, bibliotekų, cirko, dailės, etninė kultūros, kino, muziejų, muzikos, šokio ir teatro srityse. Daugiau nei 40 proc. visų finansuotų projektų yra reguliarios veiklos: vykdomi institucijų, kurioms šios veiklos yra privalomos pagal atliekamas funkcijas (nacionalinių įstaigų, apskričių viešųjų bibliotekų, asociacijų), arba yra tęstiniai.

REKO MENI DACION JOS

Atsižvelgiant į atliktą analizę, šioje dalyje pateikiamos trys programos „Kvalifikacijos kėlimas“ veiklų vystymo kryptys:

- 1) vadybinių gebėjimų ir meistriškumo stiprinimas,
- 2) strateginis kompetencijų stiprinimas,
- 3) Kultūros sektoriaus 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo programos tikslų įgyvendinimas.

1 KRYPTIS: VADYBINIŲ GEBĖJIMŲ IR MEISTRISKUMO STIPRINIMAS

Atskirai programa „Kvalifikacijos kėlimas“ KRF lėšomis nefinansuojama. Jos veiklos įtraukiamos į visas KRF lėšomis finansuojamų programų veiklas (pavyzdžiui, programoje „Etninė kultūra“ galėtų būti integruotas kultūros centrų darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, programoje „Kultūros ir kūrybinės industrijos“ galėtų būti integruotos inovatyvių vadybos metodų sukūrimo veiklos ir t. t.). Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas „Kvalifikacijos kėlimo“ veikloms perkelti į LKT administruojamų programų „Strateginis kultūros organizacijų finansavimas“, „Strateginis meno kūrėjų organizacijų finansavimas“ veiklas.

MOTYVACIJA

Jau dabar dalis pareiškėjų programos „Kvalifikacijos kėlimas“ veiklas įgyvendina ne per Programą (veiklos finansuojamos „Tolygios kultūrinės raidos“, „Strateginio kultūros ir meno organizacijų finansavimo“ programose).

Strateginėms organizacijoms atliekant programos „Kvalifikacijos kėlimas“ veiklas yra lengviau užtikrinti gerosios patirties sklaidą, pvz., įtraukiant organizacijų pristatymus regionuose vykstančiose konferencijose.

RODIKLIAI

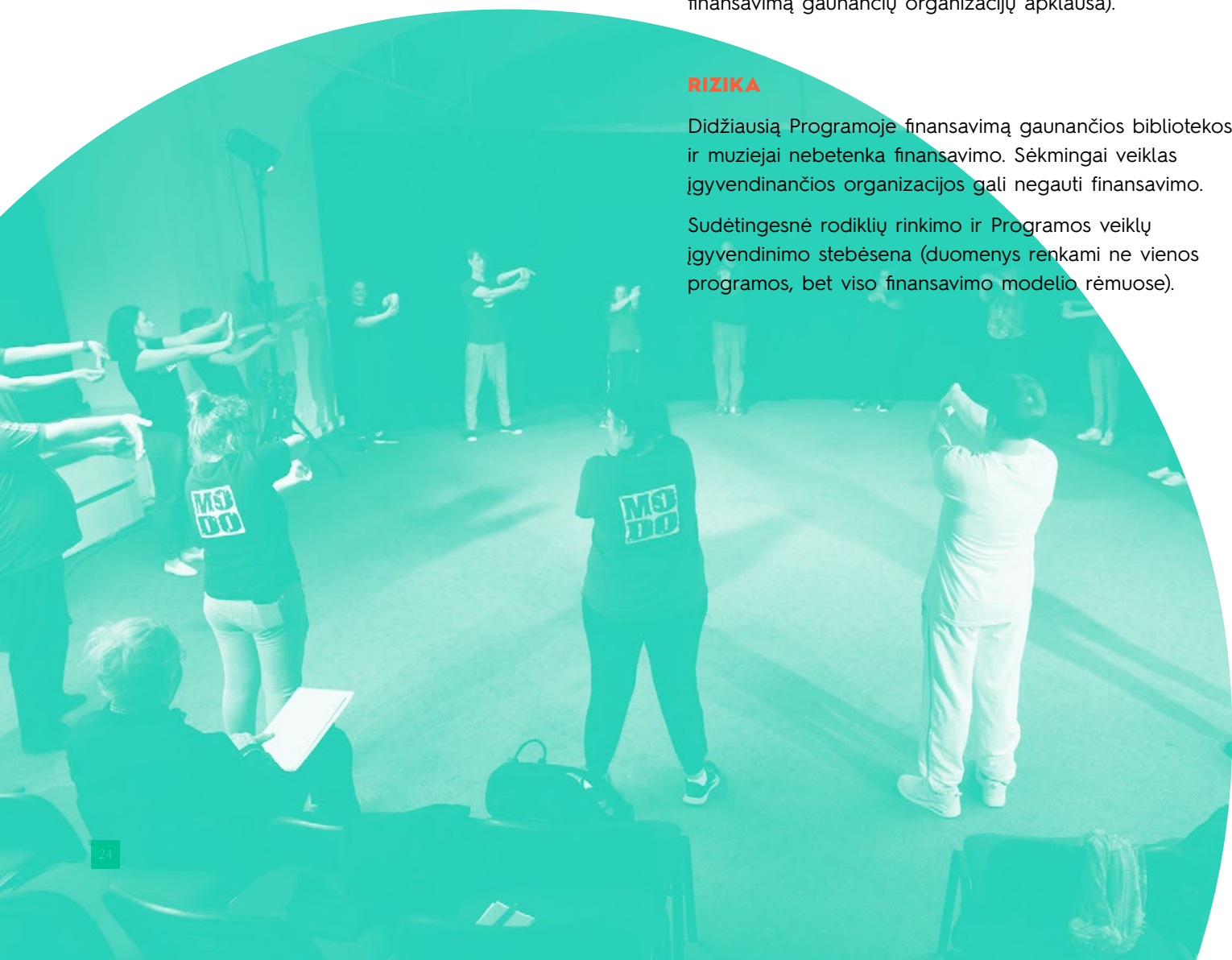
Kiekybiniai: jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius Lietuvoje, jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius užsienyje, bibliotekų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, muziejų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, kultūros centrų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, kitų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, meistriskumą tobulinusių kultūros ir meno srities profesionalų skaičius, vadybines kompetencijas stiprinusių kultūros srities darbuotojų skaičius.

Kokybiniai: pagrindinės poveikio kryptys (strateginį finansavimą gaunančių organizacijų apklausa).

RIZIKA

Didžiausią Programoje finansavimą gaunančios bibliotekos ir muziejai nebetenka finansavimo. Sėkmingai veiklas įgyvendinančios organizacijos gali negauti finansavimo.

Sudėtingesnė rodiklių rinkimo ir Programos veiklų įgyvendinimo stebėseną (duomenys renkami ne vienos programos, bet viso finansavimo modelio rėmuose).

2 KRYPTIS: STRATEGINIS KOMPETENCIJŲ STIPRINIMAS

Programos „Kvalifikacijos kėlimas“ finansavimas išlieka, tačiau, siekiant reguliaraus veiklų įgyvendinimo (daugiau nei 1 kartą per metus), mažinamas finansuojamų organizacijų skaičius – iki 10 organizacijų per metus. Siekiant užtikrinti veiklų įgyvendinimo tęstinumą, rekomenduojama finansavimą toms pačioms organizacijoms skirti ne trumpiau nei 3 metus iš eilės. Strateginį kvalifikacijos kėlimo finansavimą gaunančios organizacijos galėtų dalyvauti ir kituose LKT administruojamuose konkursuose (nedubliuojant finansavimo kitoms veikloms).

MOTYVACIJA

Finansuojami tik skėtiniai kompetencijų kėlimo projektai, į kuriuos įtraukiamos konkrečios srities ir (arba) regiono organizacijos.

Užtikrinamas veiklų reguliarumas ir tęstinumas.

Galimybė sukurti pilotinį modelį ir užtikrinti jo įgyvendinimo tęstinumą.

Strateginėms organizacijoms atliekant programos „Kvalifikacijos kėlimo“ veiklas yra lengviau užtikrinti gerosios patirties sklaidą, pvz., įtraukiant organizacijų pristatymus regionuose vykstančiose konferencijose.

RODIKLIAI

Kiekybiniai: jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius Lietuvoje, jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius užsienyje, bibliotekų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, muziejų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, kultūros centrų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, kitų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, vadybines kompetencijas stiprinusių kultūros srities darbuotojų skaičius.

Kokybiniai: pagrindinės poveikio kryptys (strateginį finansavimą gaunančių organizacijų apklausa).

RIZIKA

Tam tikros kultūros sritys gali neturėti galimybės kelti kvalifikaciją, jei nė viena įstaiga iš sektoriaus nepateiks paraiškos.

3 KRYPTIS: KULTŪROS SEKTORIAUS 2020–2022 METŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Atsižvelgiant į 2020 m. patvirtintą Kultūros sektoriaus 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo programą ir joje įvardytas Lietuvos kultūros tarybos funkcijas, finansuojamos dvi veiklos:

Nacionalinių įstaigų, turinčių potencialą tapti kompetencijų centrais, strateginiai projektai;

Nevyriausybinių ir privataus sektoriaus organizacijų kvalifikacijos kėlimo projektai.

Pirmojoje veikloje finansuojamos galimybių studijos ir kvalifikacijos kėlimo modelio pritaikymas archyvų, kultūros centrų, muziejų, teatro, muzikos, kino ir paveldo srityse. Galimi pareiškėjai yra suderinami su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Antrojoje veikloje finansuojami kvalifikacijos kėlimo projektai pagal patvirtintą kultūros sektoriaus kvalifikacijos tobulinimo koncepciją. Galimi pareiškėjai – kultūros srityse veikiančios nevyriausybines ir privačios įstaigos.

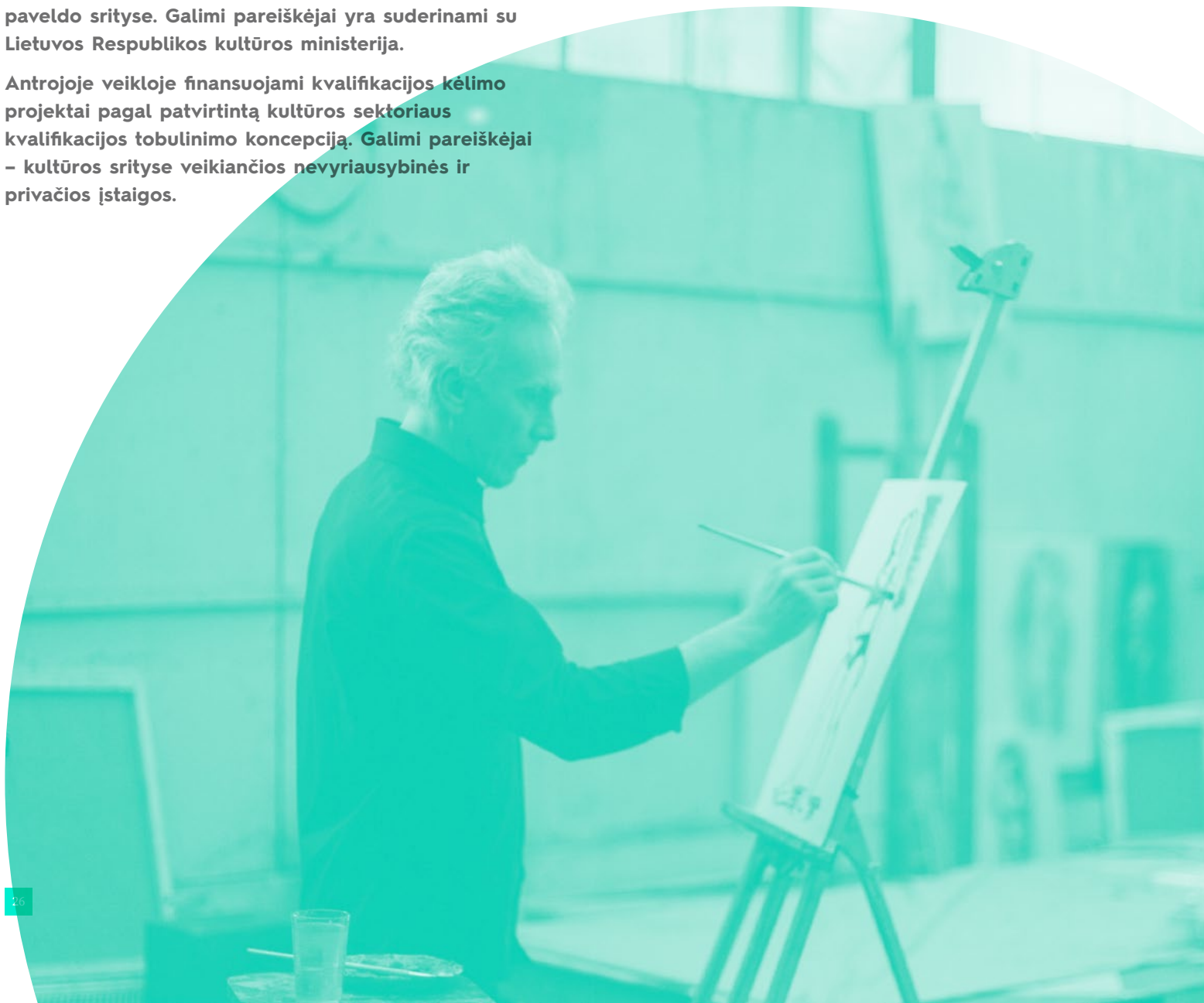
MOTYVACIJA

Galimybė strateginiam proveržiui kultūros srities kvalifikacijos kėlimo veiklose.

RODIKLIAI

Kiekybiniai: jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius Lietuvoje, jaunieji menininkai, tobulinę profesinius įgūdžius užsienyje, bibliotekų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, muziejų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, kultūros centrų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, kitų darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius, vadybines kompetencijas stiprinusių kultūros srities darbuotojų skaičius.

Kokybiniai: identifikuotos poveikio kryptys ir jų matavimo būdai.

NAUDOTA LITERATŪRA

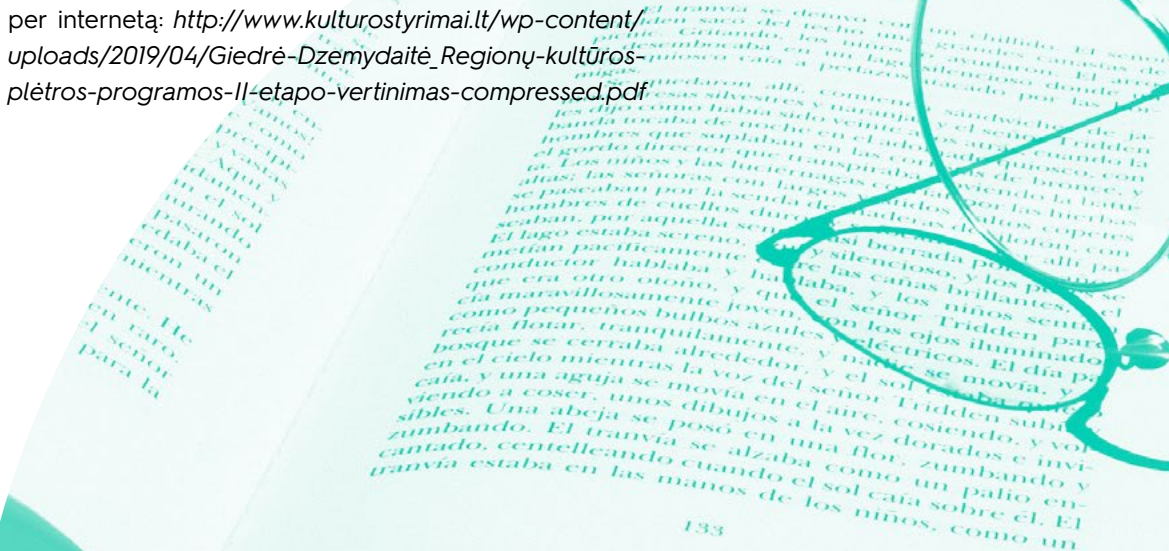
VšĮ „Plėtros konsultacijos“ (2007). Kultūros ir meno srities darbuotojų žmogiškųjų išteklių bei jų sukuriamo produkto plėtra regionuose. Prieiga per internetą: <https://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2021/03/Kultūros-ir-meno-srities-darbuotoju-zmogiskuju-istekliu-bei-ju-sukuriamo-produkto-pletra-regionuose.pdf>

Gudauska, R., Lukoševičius R., Knopkuvienė V. (2017). Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio sukūrimas. Prieiga per internetą: <http://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2018/05/Lietuvos-viesuju-biblioteku-kvalifikacijos-kelimo-modelis.pdf>

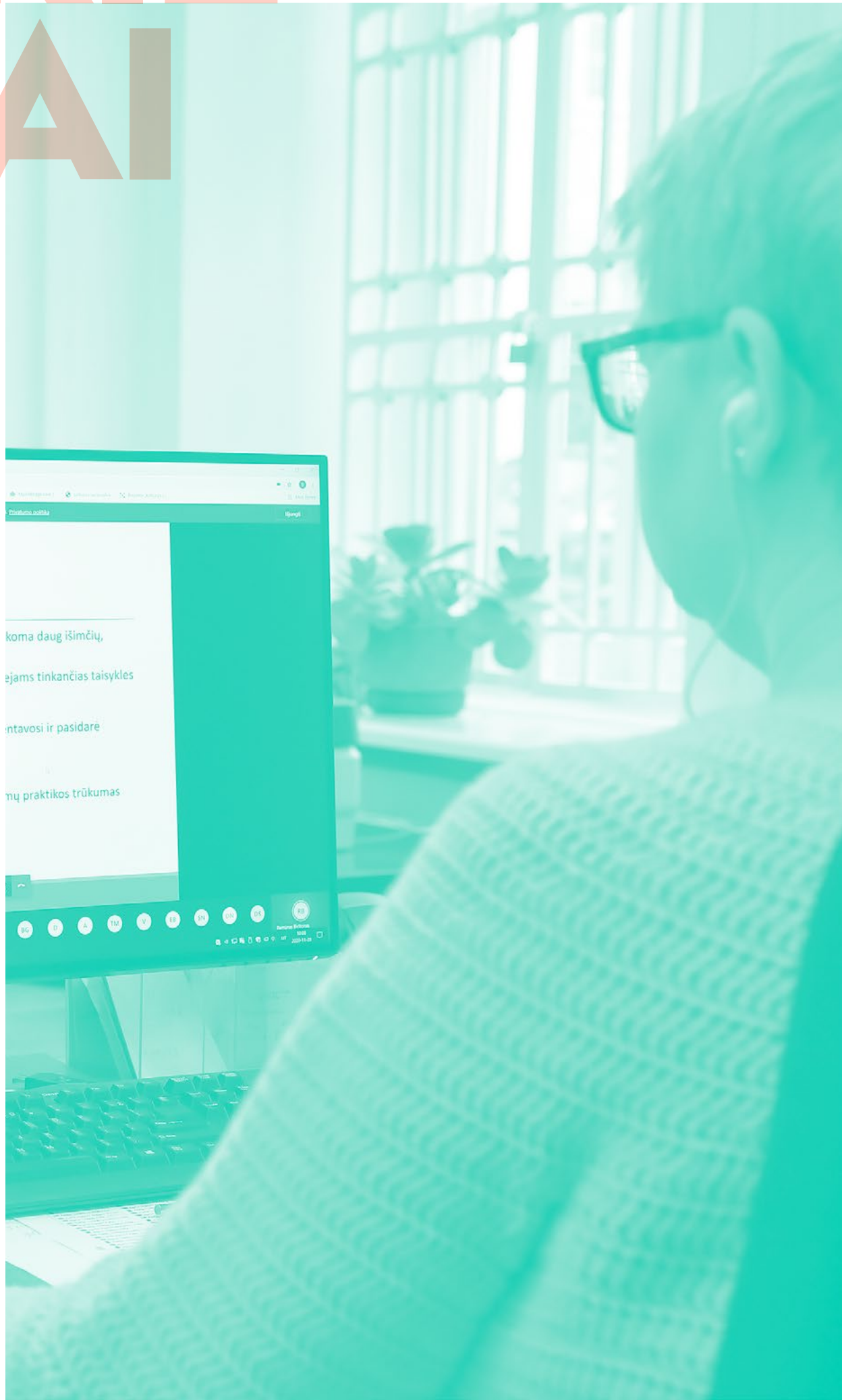
VšĮ Vilniaus verslo konsultacijos centras (2017). Muziejų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelio sukūrimas. Prieiga per internetą: <http://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2018/05/Muziejju-darbuotoju-kvalifikacijos-sistemas-tobulinas.pdf>

VšĮ Gerovės ekonomikos institutas (2018). Rekomendacijos dėl kultūros darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų kompetencijų (gebėjimų) tobulinimo programos ir galimų įgyvendinimo modelių.

Dzemydaitė G. (2019). Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programos 2015–2017 metų etapo vertinimas. Prieiga per internetą: http://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2019/04/Giedre-Dzemydaitė_Regionu-kulturos-pletros-programos-II-etapo-vertinimas-compressed.pdf

PRIE DAI

...koma daug išimčių,
...ejams tinkančias taisykles
...ntavosi ir pasidare
...nų praktikos trūkumas

1 PRIEDAS. MUZIEJŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO MODELIS (IŠ MUZIEJŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SISTEMOS MODELIO SUKŪRIMAS, 2017)

Muziejų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo proceso modelis (9 pav.) susideda iš 14 veiklų, kurios grupuojamos į 3 lygmenis:

- 1.** Kvalifikacijų konstravimo, planavimo lygmuo:
 - 1.1.** Muziejų sektoriaus profesinio standarto parengimas ir reguliarus atnaujinimas;
 - 1.2.** Muziejų sektoriaus strateginių kompetencijų apibrėžimas;
 - 1.3.** Skirtingų darbuotojų grupių, vaidmenų / pareigybių kvalifikacijos / kompetencijos profilių (reikalavimų kompetencijai) sudarymas;
- 2.** Kvalifikacijos kėlimo veiklos atlikimo lygmuo:
 - 2.1.** Kompetencijos vertinimo metodikos sudarymas ir reguliarus tobulinimas. Faktinės kompetencijos periodinis įvertinimas;
 - 2.2.** Suminio kompetencijos ugdymo poreikio įvertinimas;
 - 2.3.** Papildomų darbuotojų poreikių surinkimas;
 - 2.4.** Kompetencijos ugdymo vidinių išteklių mobilizavimas ir išorinių finansinių / projektinių resursų paieška, paraiškų, projektų rengimas ir įgyvendinimas;
 - 2.5.** Kompetencijos ugdymo pasiūlos tyrimas. Pasiūlos surinkimas, atitikimo poreikiams ir kokybės įvertinimas;
 - 2.6.** Kompetencijos ugdymo biudžeto planavimas;
 - 2.7.** Kompetencijos ugdymo darbų, grafiko planavimas;
 - 2.8.** Paslaugų pirkimo organizavimas, derybos dėl geriausių paslaugų teikimo sąlygų;
- 3.** Poveikio vertinimo ir sistemos modelio gerinimo lygmuo:
 - 3.1.** Mokymo, ugdymo efektyvumo įvertinimas;
 - 3.2.** Kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio ir procesų tobulinimas.

9 pav. MUZIEJŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO PROCESO MODELIS
(iš „Muziejų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelio sukūrimas“ (2017)).

PLANAVIMAS

<p>Muziejų sektoriaus profesinio standarto parengimas ir reguliarus atnaujinimas. Ką kas muziejuje turi žinoti, galėti, gerai mokėti?</p>	<p>Muziejų sektoriaus strateginių kompetencijų apibrėžimas. Ką muziejuje strategiškai svarbiausia žinoti, galėti, gerai mokėti?</p>	<p>Skirtingų darbuotojų grupių, rolių/pareigybų kompetencijos profilių (reikalavimų kompetencijai) sudarymas. Ką kas mūsų muziejuje turi žinoti, galėti, gerai mokėti?</p>
--	--	---

ATLIKIMAS

<p>Kompetencijos vertinimo metodikos sudarymas ir reguliarus tobulinimas. Faktinės kompetencijos periodinis įvertinimas. Kas ką mūsų muziejuje žino, gali, gerai moka?</p>	<p>Suminio kompetencijos ugdymo poreikio įvertinimas. Koks skirtumas tarp "yra" ir "reikia"?</p>	<p>Kompetencijos ugdymo vidinių išteklių mobilizavimas ir išorinių finansinių / projektinių resursų paieška, paraiškų, projektų rengimas ir įgyvendinimas. Kur gauti išteklių?</p>	<p>Kompetencijos ugdymo biudžeto planavimas.</p>	<p>Paslaugų pirkimo organizavimas, derybos dėl geriausių paslaugų teikimo sąlygų.</p>
	<p>Papildomų darbuotojų poreikių surinkimas. Kas nori ką papildomai sužinoti, išmokti, pagilinti?</p>		<p>Kompetencijos ugdymo darbų, grafiko planavimas.</p>	<p>Kompetencijos ugdymo plano įgyvendinimo organizavimas ir dokumentavimas.</p>

VERTINIMAS IR GERINIMAS

<p>Mokymo, ugdymo efektyvumo įvertinimas.</p>	<p>Kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio ir procesų tobulinimas.</p>
---	---

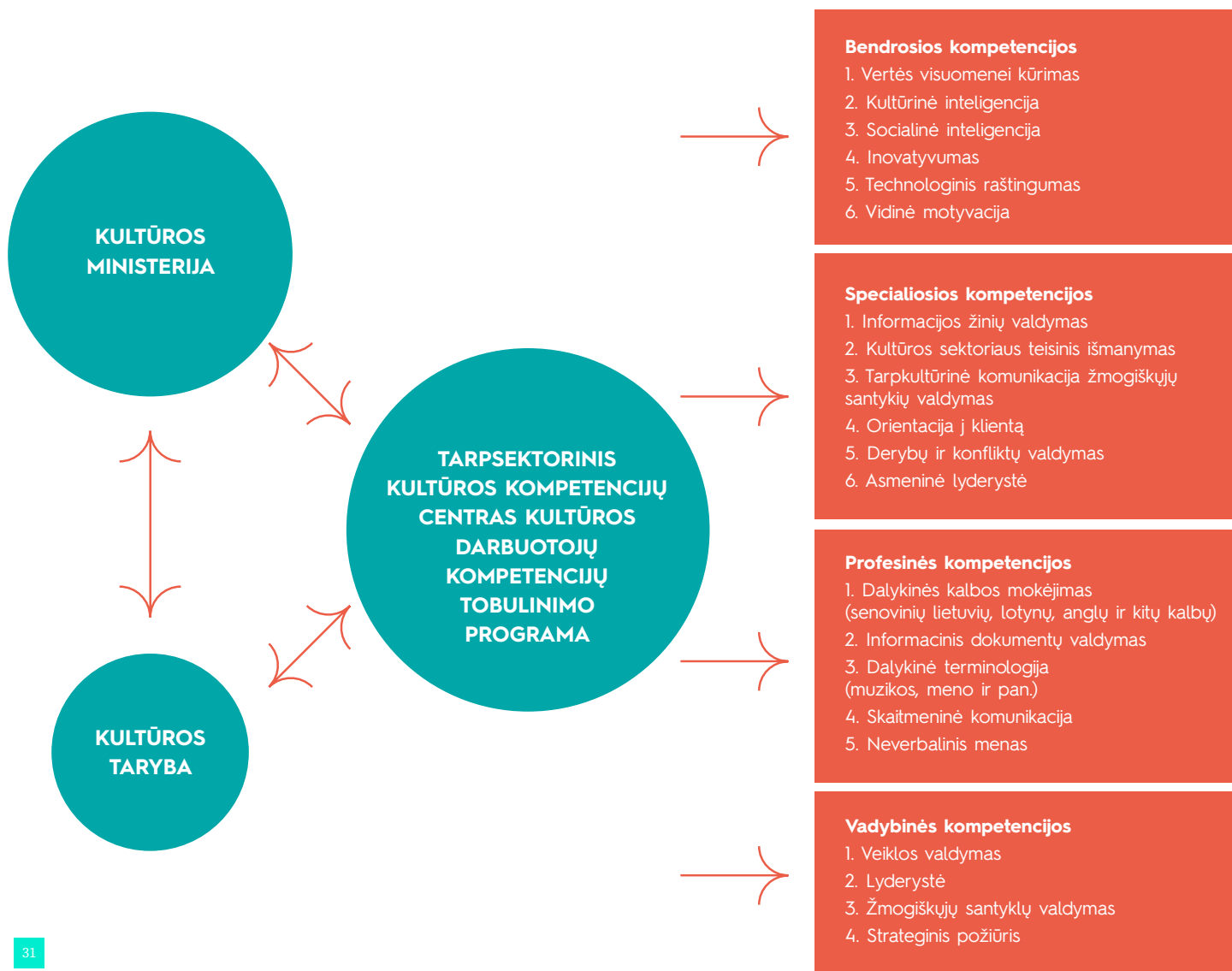
2 PRIEDAS. KULTŪROS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO MODELIS (IŠ REKOMENDACIJOS DĖL KULTŪROS DARBUOTOJŲ BENDRŪJŲ IR SPECIALIŲJŲ KOMPETENCIJŲ (GEBĖJIMŲ) TOBULINIMO PROGRAMOS IR GALIMŲ ĮGYVENDINIMO MODELIŲ, 2018)

Kultūros darbuotojų kompetencijų tobulinimo modelis (10 pav.) apima:

1. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija;
2. Lietuvos kultūros tarybą;
3. Tarpsektorinį kultūros kompetencijų centrą.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija finansuotų jai pavaldžių įstaigų darbuotojų kompetencijų tobulinimą, Lietuvos kultūros taryba užtikrintų nevyriausybinio sektoriaus kompetencijų tobulinimą, Tarpsektorinis kultūros kompetencijų centras tobulintų įvairių kultūros sričių bendrąsias ir specialiąsias kompetencijas, dėl kurių bendrai sutarta.

10 pav. **KULTŪROS DARBUOTOJŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO MODELIS** (iš „Rekomendacijų dėl kultūros darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų kompetencijų (gebėjimų) tobulinimo programos ir galimų įgyvendinimo modelių“ (2018)).

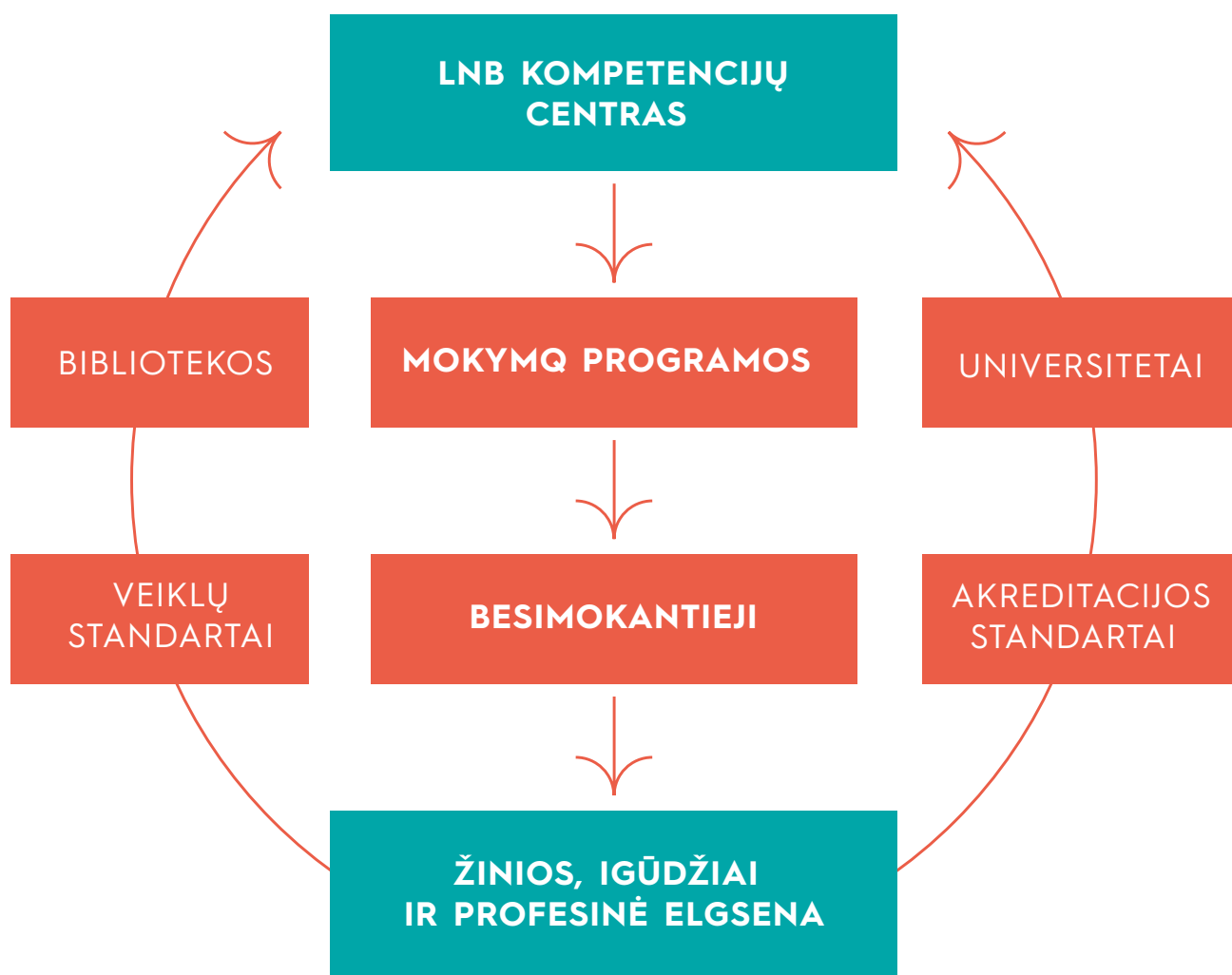
3 PRIEDAS. BIBLIOTEKŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO MODELIS (IŠ LIETUVOS VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO SISTEMOS MODELIO SUKŪRIMAS, 2017)

Bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo modelio paskirtis – suteikti teises garantijas asmeniui įgyvendinti įgimtą teisę visą gyvenimą ugdyti savo asmenybę, laiduoti galimybę įgyti žinių ir gebėjimų, atrasti naujų gyvenimo prasmų, skatinti ne tik gerinti profesinius įgūdžius, bet ir kurti prasmingą laisvalaikį, būti aktyviu demokratinės visuomenės nariu.

Modelį įgyvendina Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos struktūroje įkurtas Kompetencijų centras (11 pav.), perteikiantis keturių tipų kompetencijas (12 pav.):

1. Technologines;
2. Specifines;
3. Vadybines;
4. Bendruomenines.

11 pav. **KOMPETENCIJŲ CENTRO VEIKIMO MODELIS** (iš „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio sukūrimas“, (2018)).

12 pav. **BIBLIOTEKŲ DARBUOTOJŲ KOMPETENCIJŲ MODELIS** (iš „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelio sukūrimas“ (2018)).

TECHNOLOGINĖS

- Naudojimas mobiliomis ir kitomis naujomis technologijomis
- Tūrinio skaitmenizavimas
- Skaitmeninių išteklių valdymas
- Darbas su duomenimis
- Metaduomenų įgūdžiai
- Virtualus bendradarbiavimas
- Naujos žiniasklaidos raštingumas

SPECIFINĖS

- Paieškos įgūdžiai
- Katalogavimas
- Indeksavimas
- Išsaugojimas (fizinis ir skaitmeninis)
- Žinių valdymas
- Archyvų ir įrašų valdymas
- Darbas su paveldu
- Vertinimas (paslaugos, informacinių išteklių ir t. t.)

VADYBINĖS

- Sprendimų priėmimas
- Strateginis planavimas
- Projektų valdymas
- Vadovavimas
- Mentorstė
- Delegavimas
- Tarpdalykiškumas
- Kognityvinio krūvio valdymas
- Paaiškinimo icškojimas
- Nestandartinis mąstymas

BENDRUOMENINĖS

- Komunikaciniai įgūdžiai
- Mokymo programų kūrimas
- Pristatymo įgūdžiai
- Tūrinio pritaikymas
- Daugiakultūriškumas
- Socialinė inteligencija

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Kultūra^τ

